

SP-debatten om Syrien går vidare (december 2013)

En artikelsamling

Innehåll

Inledning.....	1
Peter Widén: Att förtränga – mänskligt men fel	3
Syrien idag och SP	6
SP: Solidaritet med den syriska demokratirörelsen!	18
Peter Widén: Katastrofen i Syrien.....	19
Eriksson/ Fahlgren: Vilken solidaritet? Kritik av SP:s senaste Syrien-uttalande	22
Martin Fahlgren: Än en gång Kildén & Åsman vs Tariq Ali.....	30

December 2013: Kyla och snö försvårar livet för syriska flyktingar i Beqaa-dalen i Libanon

Inledning

Utvecklingen i Syrien under de sista månaderna 2013 var inte särdeles uppmuntrande. Tvärtom. Det står nu exempelvis klart att det är reaktionära islamister som dominerar det militära motståndet mot Assad, inte demokratiskt sinnade rebeller.

Den förmodligen avgörande faktorn för att det blivit så, är att den sekulära oppositionen hela tiden varit för svag, såväl politiskt och som militärt – det hade behövts en organisation som kunnat samordna och centralisera kampen kring klart definierade mål (med uttalade demokratiska krav, tydligt avståndstagande från religiös sekterism m m). I brist på en sådan ledning har andra krafter tagit över – islamister – som vet vad de vill och har ekonomiska, organisatoriska och andra resurser. Avsaknaden av en välorganiserad sekulär opposition med massförankring är följande avgörande brist hos samtliga uppror under den s k arabiska våren.¹

I Syrien såg det till början ut som att en åtminstone delvis icke-islamistisk koalition stod i ledningen för upproret – på den politiska nivån SNC (först Syriens nationella råd, sedan Syriens nationella koalition) och på den militära nivån FSA (Fria syriska armén). Båda stöddes av väst, men båda har också saknat ordentlig förankring i Syrien: SNC är en exilorganisation, medan FSA aldrig varit någon armé i verklig mening, utan en paraplyorganisation med mycket liten kontroll över de ingående gerillastyrkorna (FSA har nu också försvagats avsevärt efter att stora delar av de tidigare ingående rebellstyrkorna har övergått till Islamiska fronten).

Händelseutvecklingen under särskilt december, som bl a innebar en kraftig försvagning av FSA, gör det mindre troligt att de aviserade Syrien-förhandlingarna i januari skall kunna bryta dödläget – islamisterna tänker inte ens delta. Och om försöken att få till stånd en vapenvila misslyckas, då kommer striderna att fortsätta. Detta kommer följande inte begränsa sig till Syrien, utan även drabba i Irak, samt troligen också Libanon, något som följande redan sker.

Vilka är då ”regeringsalternativen” om man, via internationella påtryckningar, trots allt skulle lyckas få till stånd en ”fredsprocess”. För bara ett halvår sedan framstod det som otänkbart att Assad skulle kunna sitta kvar, men det är inte längre uteslutet, eftersom såväl flera internationella aktörer (västmakterna och Ryssland/Kina) som delar av opposition i Syrien ser det islamistiska hotet som värre än Assad. Men det också möjligt att västmakterna (ihop med gulfstaterna och Turkiet) försöker komma överens med de icke-jihadistiska, men reaktionära och odemokratiska islamisterna (som Islamiska fronten) – för att sätta stopp för att jihadisterna av al-Qaida-typ tar hem spelet (det där med demokrati har aldrig varit högprioriterat av vare sig ”västmakterna” eller Ryssland).

Det är mot bakgrund av denna utveckling som de följande texterna bör läsas – de diskuterar närmare många av de frågor som har berörts här.

* * *

¹ Jag talar här inte bara om avsaknaden av revolutionärt marxistiska partier som knappt ens existerar som embryon – utan överhuvudtaget partier eller ”fronter” som skulle kunna leda upproren, t ex en motsvarighet till FLN i Algeriet, som knappast kan ens betraktas som ett arbetarparti, men som trots allt hade en någorlunda klar strategi och förmåga att mobilisera de algeriska massorna och föra kampen på ett konsekvent sätt.

De löst organiserade och politiskt oklara ungdomsavantgarderna som växte fram under ”den arabiska våren” utlöste upproren och hade på så sätt en progressiv roll, men den lösliga organiseringen (om man överhuvudtaget kan tala om organisation), avsaknaden av klara ideologiska och politiska målsättningar osv, gjorde att de förpassades till bakgrunden när deras primära mål uppnåts (störtandet av de gamla regimerna), och andra, bättre organiserade och folkligt förankrade, men i grunden reaktionära politiska strömningar tog över, främst de Muslimska brödraskapen (särskilt tydligt i Egypten och Tunisien).

De ingående texterna är alla från december 2013 och utgör en uppföljning av den debatt som pågått under hela 2013.² De flesta har tidigare bara publicerats via epostlistor, dvs varit tillgängliga för ett begränsat antal personer. Undantag: Ett uttalande från Socialistiska Partiets partistyrrelse (PS), som publicerades i *Internationalen*, samt den första ingående artikeln (av Peter Widén) som funnits med på Internationalens debattsida på Internet.

Texterna återges i tidsordning, förutom att den artikel som tidsmässigt är äldst (skrevs redan i mitten av november) har placerats alla sist, beroende på att den främst handlar om personen Tariq Ali och ganska litet om Syrien och därför faller lite utanför ramen.

Flera av texterna har kompletterats med introduktioner som försöker sätta in dem i sitt sammanhang.

Samtliga texter (utom PS-uttalandet) är mer eller mindre kritiska mot SP:s Syrien-politik, men flera av dem polemiserar också direkt mot bloggarna Kildén/Åsman.

* * *

Vi har länge varnat för att det utdragna inbördeskriget i Syrien gynnar reaktionära islamister och krigsherrar. Vi har betonat att eftersom den sekulära progressiva oppositionen är så svag och missgynnas av fortsatt krig, så är det av yttersta vikt att få slut på de väpnade striderna, vilket skulle minska det enorma mänskliga lidandet, men också göra det möjligt att påbörja en *politisk* process med deltagande av de syriska massorna (med bildande av politiska partier, fackföreningar och andra massorganisationer, genomföra demokratiska val osv). Vi har också framfört synpunkter på hur SP bör förhålla sig till dessa frågor, vilken inriktning solidaritetsarbetet bör ha, vilka frågor som det är viktigast att ta itu med m m.

Speciellt viktig är texten ”Syrien idag och SP”. Den försöker framlägga en alternativ linje (”plattform”) till den som SP fört. De övriga texterna är mer inriktade på specifika problem.

Vissa tycker att det väsentligaste är att förbehållslöst stödja oppositionen (åtminstone dess progressiva delar), att ”stödja revolutionen på dess egna villkor”, som man ibland brukar uttrycka det. Det är inte vår sak att komma med ”pekpinnar” och tala om hur kampen ska föras menar man. Enligt det sättet att se på saken så bör vi avstå från, eller åtminstone vara mycket återhållsamma med, kritik även mot företeelser som vi anser vara skadliga för upp- roret eller kanske t o m leder utvecklingen åt helt fel håll eller till ett katastrofalt nederlag.

Vi ställer inte upp på en sådan linje. Vi håller inte med om att man ska undanhålla kritik. Vi anser att verklig solidaritet kräver att man tar politiskt ansvar, att man intar en självständig hållning där man försöker orientera sig utifrån fakta, säger ifrån om man anser att en politik är felaktig och kommer med förslag på hur den i så fall kan rättas till osv. Det är också viktigt att hålla en debatt om allt detta vid liv. Detta gäller såväl i förhållande till kampen inne i Syrien, som hur vi i Sverige (eller i andra länder) bör förhålla oss till den, vilka frågor som bör prioriteras osv.

Tyvärr så anser vi att SP i stort sett haft ett okritiskt förhållningssätt och agerat som en i stort sett okritisk solidaritetsrörelse, inte som en revolutionärt marxistisk organisation som försökt formulera en självständig uppfattning om det som håller på att ske. Det är en uppfattning som går som en röd tråd genom de följande texterna.

Martin F 2/1 2014

² Inledningen till artikelsamlingen [Syrien och Socialistiska Partiet](#) (från november 2013) innehåller en redogörelse för hur motsättningarna om Syrien har utvecklats i SP. Se även artikelsamlingen [SP-debatt om Syrien](#) och artikeln [Nej till innehållslöst vapenskrammel – Syrien och vänstern](#) (båda från november 2013), som innehåller de texter som närmast föregår denna.

Peter Widén: Att förtränga – mänskligt men fel

[Denna text tidigare publicerad på Internationalens hemsida, debatt-avdelningen]

I ett facebookinlägg rekommenderar Benny Åsman en artikel på websidan ”Democratic revolution Syrian Style”.³

Artikeln är ett furiöst angrep på Venezuelas och Kubas regeringar för deras förräderi mot resningarna i Libyen och Syrien.

Innan jag går in på detta så måste jag säga några ord om websidan. Vad kan man säga om folk som lägger ut arkivbilder från Nazimassmöten i Tyskland på trettioalet och på protyska manifestationer i USA från samma tid och på fullt allvar menar att dagens antikrigs-demonstrationer i USA och England är jämförbara med dessa? En websida som satiriskt tackar antikrigsvänstern i USA och England för att ha förhindrat amerikanska bombningar. Själv förordar man givetvis bombningar och publicerar med gillande syrier som håller upp banderoller som kräver intervention. Och naturligtvis har man en artikel som heter ”Renegaten Tariq Ali”.

När det gäller Chávez´ och Castros agerande så menar jag att de latinamerikanska ledarnas misstag är att söka i felslut långt tillbaka.

Den kubanska revolutionen liksom senare Chávez valsegrar och progressiva politik skapade stora förhoppningar bland jordens fördömda. Men dessa stater har haft en fruktansvärd motståndare som med alla medel sökt störta dem med kontrarevolution. Naturligtvis har de sökt internationellt stöd. De har blickat ut över världen och frågat sej: Vilka har liksom vi Imperiet som motståndare?

De har sökt och fått stöd från arbetare och befrielseörelser. Men de har också sökt enhet med fiender till fienden som själva stått för förtryck och övergrepp.

Ingen kan klandra den kubanska regeringen för att söka ekonomiskt samarbete med Sovjetblocket. Men man kan klandra de kubanska ledarna för att se bort från de stalinistiska regeringarnas politik, frånvaron av arbetardemokrati och närvaron av byråkratiska privilegier.

När Chávez sökte samarbete med regimerna i Iran, Libyen, Syrien etc. såg han regimer som hatats av USA-imperialismen och som faktiskt också agerat mot imperialismen i olika situationer. Han förträngde dock det faktum att dessa regimer ingalunda var arbetarstater utan tvärtom förtryckte alla försök till oberoende arbetarorganisering. Iran var ju dessutom inte som Libyen och Syrien sekulära utan tvärtom en religiös diktatur.

Det handlar om att förblindas av ”Fiendens Fiende är min vän-syndromet”. Att inför möjligheten av en förstärkning av sin egen (desperat utsatta) position förtränga och skönmåla.

Att det inte rörde sej om något förräderi dikterat av själviska ekonomiska eller strategiska intressen erkänner faktiskt websidan ”Democratic Revolution Syrian Style”.

Så här skriver dom:

“Neither Libya nor Syria were of significant material interest to Cuba or Venezuela. They were not major trading partners nor military allies. For Castro and Chávez, these were alliances of choice rather than necessity and therefore all the more inexcusable.”

Varför dom tycker att detta är “all the more inexcusable”[desto mer oförsvarligt] är oklart. För den som har lust att gå in på websidan finner man att resten av det dom har att säga om Kuba och Venezuela dryper av illvilja.

³ Se: [How Cuba and Venezuela Scabbed on the Syrian Revolution](#)

Nej Kubas och Venezuelas strävan till samarbete med dessa länder leddes inte av några egna profitbegär (vilket till och med websidan ”Democratic Revolution Syrian Style” alltså erkänner). De kubanska och venezuelanska regeringarnas strävan dikterades av en naturlig vilja att stärka fronten mot imperialismen. Men i denna strävan förträngde man de drag hos sina tilltänkta allierade som inte passade in i bilden. Att man sen när striderna i Libyen och Syrien bröt ut skulle börja leverera vapen för att slå ned de regeringar man byggt upp en skönmålad bild av är naturligtvis en omöjlighet.

De kubanska och venezuelanska regeringarna kan inte anklagas för några medvetna förräderier mot jordens förtryckta. Vad de kan anklagas för är just att de kapitulerat för fiendens fiende är min vän-syndromet. Och de är sannerligen inte ensamma om att falla i den fällan. Låt oss titta på Benny Åsman.

När massorna gick ut på gatorna i Tunisien och följdes av folkmobiliseringar i land efter land i Nordafrika och på den arabiska halvön så kände alla med hjärtat på rätta stället att luften var lättare att andas. Vi fick hopp. Jag var en av dem som kände så, Benny var en annan. När Benny såg resningen i Libyen mot Kadaffi kastade han sej in i ett kompromisslöst stöd. Vi ville alla se en framgångsrik revolution. Problemet med Benny Åsman var att han (precis som Chávez gjort i förhållande till Kadaffi) började förtränga alla fakta som pekade på att situationen var mer komplicerad än ett enat folk i demokratisk revolution mot en galen diktator. Speciellt Misrata-milisen höjdes till skyarna av Benny. Och så har det fortsatt. Precis som Chávez förträngde Kaddaffis och Assads repression förtränger Benny fördrivningen av den svarta befolkningen i Tawergha och förekomsten av tusentals fångar i milisernas fängelsehålor. När nu Misrata-smilisen massakrerar obeväpnade demonstranter på Tripolis gator precis som Kadaffi hotade att massakrera oppositionella i Benghazi om hans pansartrupper kunde inta staden så bör det ge anledning till reflektion. Islamistiskt inflytande, imperialismens verkliga motiv bakom bombningar och intervention, den borgerliga upprorsledningens öppna pro-imperialism, milisernas karaktär av klanstyrkor förträngdes inte bara av Benny utan av många. Det fanns t.o.m. medlemmar i vårt Socialistiska Parti som stödde Nato-bombningar och svenska JAS-plan i Libyen. Ett tydligare utslag av ”Fiendens fiende är min vän-syndromet” får man leta efter.

Det är anmärkningsvärt att människor som gärna hackar på regeringen i Venezuela lyckas förtränga det som hänt i Libyen.

Men naturligtvis är inte Benny någon förrädare. Precis som Chávez och Castro har hans grundläggande drivkraft varit sund. I Bennys fall en vilja att se en förtryckande regim störtas.

Han ville en ren revolution och han målade upp ett scenario som han trodde på själv. Men han förträngde den hårda verkligheten och det ledde honom tragiskt fel. Det ledde honom till att förtränga, bagatellisera och i vissa fall stöda. Benny såg heroiska demokratiska revolutionära miliser. Brittiska SAS trupper och Imperialisternas bombningar förträngdes eller bagatelliseras när dom i själva verket var avgörande. Marxisters uppgifter är att se den komplicerade och hårda verkligheten.

I det efterföljande inbördeskriget i Syrien fortsatte Benny i samma spår. De folkliga protesterna mot Assad som vi alla hälsade med tillfredsställelse skede i ett land där för två decennier sedan en blodig uppgörelse mellan den alawit-baserade men sekulära regimen och det sunnimuslimska Brödraskapet slutat med att regimen brutalt undertryckte de senare. Folkresningen kom att färgas av detta och det är otroligt att någon kan förneka att kampen efter ett år hade ändrat karaktär. Saudiarabien och Qatar såg sin möjlighet att bekämpa Iranska intressen genom ombud. Qatar stöder MB, Saudiarabien än mer extrema islamistiska riktningar. USA och Storbritannien deklarerade att ingen framtid var möjlig utan Assads avlägsnande från makten. Man såg möjligheten att plocka bort en regim man inte fullt ut hade haft kontroll

över. Idag har vi dessutom ett läge där de rent jihadistiska reaktionärerna håller på att bli det dominerande inslaget i den militära delen av oppositionen.

Hur hanterade Benny detta. I det längsta bagatelliserade han det jihadistiska inslaget. Det var marginellt enligt honom. När verkligheten hela tiden blev värre valde Benny likt web-sidan Democratic Revolution Syrian Style att påstå att den demokratiska revolutionen hade två fiender: den tyranniska Assadregimen och de jihadistiska styrkorna. De senare definierades som något helt utanför oppositionen. Det är sant att det skett sammandrabbningar mellan olika FSA-enheter och jhadister. Men det har också skett samarbete. Ibland har vi fått höra FSA- talesmän fördöma jihadisterna, men vi har också fått höra att det är omöjligt att idag bekämpa dem och att de slåss mot regimen och en uppgörelse med dem får vänta tills regimen är slagen. Det får vara hur som helst när det gäller tankarna i FSA-ledarnas huvuden. Sanningen är att en avgörande del av det militära motståndet mot Assadregimen består av reaktionära jhadister som redan idag utövar ett terrorvälde i de områden de behärskar.

När det gäller Qatars och Saudiarabiens vapenleveranser har Benny dels hävdad att de är marginella och otillräckliga, dels använt det faktum att de går till sympatisörer till dessa regimer som ett argument för vapen till andra delar av oppositionen.

I praktiken innebär Bennys linje en önskan om insatser från imperialismen.

Så här skriver Benny på Facebook den 1/12 2013:

”När västmakternas diplomater återvänder till Damaskus efter två års frånvaro då vet vi vad klockan är slagen. Under förlamande påverkan av saringas har amerikanska och europeiska regeringar beslutat att den syriska revolutionen inte förtjänar stöd. USA kapar till och med det humanitära stödet till de som kämpar mot regimen och nu också alltmer mot den kontrarevolutionära jihadmilisen. De som strider för frihet, jämlikhet och värdighet står totalt ensamma och övergivna. Endast vår solidaritet kan bryta detta fruktansvärda svek mot ett folkligt uppror.”

Jag kan inte tolka en sådan skrivning på annat sätt än som att Benny anser att ett aktivt militärt agerande från imperialismen varit önskvärt.

Att det som Benny enkelt definieras som ett folkuppror utvecklades till något mycket mer komplicerat förtränger Benny dessutom. Låt mej ge ett exempel på hur processen utvecklats. Så här rapporterar ekots Johan-Mathias Sommarström den 4/12:

”Norra Syrien upplever just nu det blodigaste våldet på nästan ett år. Bara den senaste veckan har flera hundra människor dödats i flygattacker och samtidigt fortsätter jihadisterna att sprida skräck genom utomrättsliga avrättningar och kidnappningar. Men inte alla vill ha fred, flera rebelledare har blivit rika och fått status genom inbördeskriget. Vår utsända har träffat en aktivist från Aleppo som är kritisk till hur revolutionen utvecklat sig.

Alla vill göra sin egen stat av sin byggnad, sitt kvarter eller sin by där rebelledarna är som små kungar där de inför sin egen lag. I delar av Aleppo till exempel har du en lag, men i byarna på landsbygden är det olika lagar för olika byar.

Mahmoud Basha säger att han hade stora förhoppningar i början av revolutionen, han var säker på att tyrannen som han kallar honom, Bashar al-Assad, skulle störtas. Det blev inte så, istället säger han, har vi fått fler tyranner, fler Bashar al-Assad.

– Vi har många Bashar al-Assad nu i de befriade områdena, vi har många diktatorer nu.

Han berättar att samarbetet mellan de olika rebellgrupperna många gånger är obefintligt. Det är vanligt att en grupp råkar i strid med regimstyrkor utan att de andra hjälper till, de sitter kvar i sina högkvarter och dricker te.

Dessutom kan man se hur flera rebelledare som tidigare var skomakare och gatuförsäljare, nu har gjort sig en mindre förmögenhet. En del på vapenaffärer, andra på smuggling eller annan illegal verksamhet. Några har också fått pengar från utlandet för att kunna hålla sin styrka flytande.

Det är personer som plötsligt fått status som plötsligt blivit något och som enligt Mahmoud Basha inte vill att kriget ska ta slut eftersom de då riskerar att förlora sin status.

– Alla slåss nu för sina egna fördelar, för nya byggnader, nya bilar, mer pengar, mer makt och mer vapen.

Mahmoud Basha konstaterar krasst att revolutionen som den var tänkt är över.”

Vi som pekat på denna utveckling och hävdad att progressiva krafter förlorar på fortsatt krig och att ett slut på skjutandet behövs för att lindra folkets lidande och ge folkliga krafter en chans, vi har beskyllts för att svika det syriskas folket!

Men det finns naturligtvis också andra som förtränger. Jag tänker på de inom svenska vänstern som i sin vällovliga ambition att bekämpa USA-imperialismen omfamnar Assad-regimen. Som Jan Myrdal, Anders Romelsjö och V-aren Britta Ring. Precis som Benny och Chávez har de fallit i ”Fiendens fiende är min vän”-fällan. Så här skriver Britta Ring i en debattartikel:

”Den rörande historien om skolbarnen i Homs är jag skeptisk till. Den påminner alltför mycket om andra rörande historier som använts för att trigga interventioner i Mellanöstern. Som den om de irakiska soldaterna som på order av Saddam tömde kuvöserna på ett barnsjukhus och slängde barnen på golvet. Fabricerad av en ledande PR-firma på uppdrag av CIA.”

Med hjälp av ett fall där det verkligen handlade om en bluff lyckas hon förtränga Assad-regimens fruktansvärda brott.

Men lika lite som Chávez och Benny Åsman är hon någon ”contra” som vår vän Tim Gibran så sofistikerat brukar uttrycka sej.

Att omfamna borgerliga krafter och tillskriva dem en anti-imperialistisk eller demokratisk kapacitet som de inte har reflekterar bland annat den mycket verkliga svagheten hos arbetarklassen och arbetarrörelsen. Arbetarklassen och demokratiska socialistiska krafter är verkligen svaga i Libyen, Egypten och Syrien. Men det är just detta som är anledningen till den olyckliga utvecklingen! Det går inte an att förtränga detta och säga att det enbart är borgerlig demokrati som står på dagordningen.

I dagens svåra situation ligger förträngning nära till. Det är mänskligt men fel. En marxistisk hållning måste vara att hårt kritisera ”förträngare” som Benny Åsman och Britta Ring. Men samtidigt inte glömma att de är kamrater som vill bekämpa imperialism och diktatur. Hård debatt betyder inte att man ska ta heder och ära av varandra. När det gäller web-sidan Democratic Revolution Syrian Style som verkligen försöker ta just heder och ära från alla som inte håller med om deras dröm om USA-intervention så kommer jag att återkomma i en framtida text. I deras syn på ”Demokratisk Revolution” kastar de all marxism överbord och lämnar praktiskt taget tanken på klasskamp.

Peter Widén. (4/12 2013)

Syrien idag och SP

Introduktion

I början av december skrev undertecknad och 4 andra kamrater följande text som kritiskt granskade SP:s Syrien-politik och formulerade en alternativ politisk inriktning. Avsikten var att få till stånd en debatt och givetvis också en kursändring.

Dokumentet förelades SP:s partistyrelse för att distribueras internt i SP som ett debattinlägg. Partistyrelsen behandlade dock aldrig texten.

Den dramatiska utvecklingen i Syrien efter att texten hade färdigställts, med Islamiska frontens erövring av Fria syriska arméns högkvarter (och FSA-ÖB Idriss flykt till Turkiet)⁴, den allt svårare flyktingsituationen (förvärrad av en besvärlig vinter)⁵ m m, betyder att situationen för de allra flesta civila syrier – och givetvis för alla progressiva, sekulära, demokratiska och socialistiska krafter – har blivit alltmer kritisk: Den är kort sagt katastrofal. Detta är inte förvånande. Vi har länge varnat för en sådan utveckling, men inte desto mindre så måste vi försöka förstå tragedin och dess orsaker för att dra lärdomar av det skedda, samtidigt som det gäller att försöka minimera katastrofens konsekvenser, att rädda det som räddas kan. Vi anser att vår text bidrar med viktiga synpunkter när det gäller båda dessa perspektiv.

Samtidigt måste det framhållas att vi i vår text inte försöker täcka alla viktiga problem som rör Syrien.

En fråga som nästan inte alls berörs är nödvändigheten av en revolutionär ledning för att ett uppror ska kunna segra. I Syrien innebar avsaknaden av en väl förankrad politisk och militär ledning med klara och vettiga politiska mål, och oförmågan att under kampens förlopp skapa en sådan ledning, att det lämnades utrymme för den typ av reaktionära islamistiska rebellorganisationer som nu dominerar Assad-motståndet.

Avsaknaden av en revolutionär ledning gäller dock inte bara Syrien, utan är en av de viktigaste orsakerna till att i stort sett alla uppror under ”den arabiska våren” har råkat ut för svåra bakslag. Denna brist måste åtgärdas för att framtida uppror ska kunna bli segerrika.⁶

I den följande texten (från början av december) har tillfogats en fotnot och siffrorna om antalet flyktingar har uppdaterats, f ö är texten oförändrad.

MF 17/12 2013

* * *

Inledning

Denna text är en kraftigt reviderad och uppdaterad version av ett dokument som ursprungligen författades på uppmaning av SP:s VU och färdigställdes i början av februari 2013.⁷ Avsikten var att ge en ”lägesrapport” om Syrien och formulera riktlinjer för den politik som vi ansåg SP bör driva. Texten gav inte anspråk att täcka alla aktuella frågeställningar, i synnerhet inte sådana där vi trodde att det inte råder några större meningsskiljaktigheter, t ex beträffande Assad-regimens karaktär och brutalitet. Texten behandlade heller inte Syriens ekonomiska, politiska, sociala och religiösa historia, där givetvis upprorets orsaker står att finna. Föreliggande text är således baserad på februari-texten, men uppdaterad.

Vi tar främst upp sådant som vi antar eller vet att det råder eller rätt meningsskiljaktigheter om. Vi försöker också konkretisera politiken på flera områden, genom att ge exempel på sådant som vi anser SP (tillsammans med FI) borde ta itu med. Vi tar vidare upp den aktuella situationen i Syrien, vilken vi uppfattar som mycket kritisk för stora delar av befolkningen i ett land som har befunnit sig i inbördeskrig i snart tre år.

3/12 2013

Stig Eriksson, Martin Fahlgren, Anders Hagström, Peter Widén, Tomas Widén

⁴ Detta betyder att FSA:s roll i fortsättningen förmodligen kommer att vara ganska marginell – på denna punkt är vår text således något ”out of date”, vilket dock inte förändrar de principiella resonemangen.

⁵ Se t ex [Svälten i Syrien: Det största krisläget i FN:s historia](#) av Patrick Cockburn

⁶ Behovet av en revolutionär ledning diskuteras utförligare i artikeln [Nej till innehållslöst vapenskrappel – Syrien och västern](#) (se avsnittet ”Behovet av en politisk ledning i ett uppror”, sid 13-15).

⁷ Den texten ingår i artikelsamlingen: [Syriendebatt vintern 2013](#)

Varthän?

Vi tror inte att det inom vårt parti finns någon motsättning när det gäller början av de regimkritiska protesterna i Syrien. De måste ses som en del av ”den arabiska våren”, där stora ekonomiska problem, hög arbetslöshet m m kombinerat med korruperade och maktfullkomliga borgerliga regimer exploderade i folkliga massprotester.

Men dessa protester sker inte i ett vakuum. Det finns i varje land en konkret historia och konkreta förhållanden, som är unika. I Syrien har vi ett land uppsplittrat i religiösa och etniska fraktioner. Ett land där regimen hämtat sin kader främst från den alawitiska minoriteten och där våldsam repression mot den sunnitiska majoriteten är i färskt minne hos alla. Vi tänker speciellt på den folkresning som i februari 1982, i staden Hama, brutalt slogs ner av den nuvarande Assads fader med upp emot 20 000 dödsoffer. En intressant jämförelse kan göras med Irak, där tvärtom sunniterna var i minoritet och där Saddam Hussein baserade sig på dem och höll den shiitiska folkmajoriteten nere (och även utsatte den för massakrer).

Att den etniska och religiösa splittringen har en stor betydelse för hur konflikten i Syrien utvecklar sig är uppenbart (och har dessutom internationella kopplingar). Tyvärr har den sekteristiska splittringen ökat under upproret.

Att den nuvarande konflikten började som en del av en regional demokratisk strävan betyder inte att det är så idag.

Det ökade sunnifundamentalistiska inflytandet på ”oppositionssidan” gör att många kristna ser Assadregimen som det mindre onda. Och de kan peka på hur Saddamregimens fall i Irak innebar en katastrof för dem (de kristna garanterades religiösa rättigheter under Saddam-tiden, så länge de höll sig inom de ramar som regimen var beredd att acceptera).

Även bland alawiterna i Syrien finns känslan av att slåss med ryggen mot väggen.

Och kurderna har passat på att ta över makten i sina områden.

När det gäller de delar av armén som vänt regimen ryggen och formerat sig i Fria syriska armén (FSA), så kan man ju säga att de bränt sina broar. Tillsammans med de borgerliga element som formerat sig på oppositionssidan hoppas de kunna erövra hela makten utan kompromisser med Assadregimen. Men för att deras ekvation ska gå ihop krävs stöd utifrån – från Qatar, Saudiarabien och imperialismen. Och som det ser ut nu så har utsikterna för ett sådant stöd minskat.

I denna våldsspiral mals det syriska folket ner. Den typ av konfrontation (öppet krig) som nu rasar gynnar inte ett enande av alla förtryckta och utsugna syrier. Tvärtom gynnar den ytterligare sekteristisk splittring, krigsherreambitioner och utländska aktörer.

Det finns naturligtvis sekulära vänsterkrafter i Syrien. Dessa är värda allt stöd, även om de är svaga. Men de har ingen chans om det nuvarande kriget fortsätter. En *vapenvila* garanterar givetvis inte att progressiva (antisekteristiska, sekulära, demokratiska, socialistiska) krafter ska kunna ta ledningen, eller ens spela en viktig roll i den politiska processen, men utan ett slut på det nuvarande kriget är vänstern chanslös.

SNC (Syrian National Coalition) och FSA intar idag olika positioner i förhållande till förhandlingarna i Genève.(Genève 2). Den syriska oppositionens politiska front SNC är i dag beredd att infinna sig. Den militära grenen FSA säger nej.⁸ De jihadistiska miliserna säger

⁸ Detta stämmer inte längre, ty även FSA:s ledning, med general Idriss i spetsen, har nu uttalat sig för förhandlingar med Assad-regimen. Men å andra sidan har FSA:s ställning kraftigt försvagats efter Islamiska frontens ockupation av FSA-högkvarteret nyligen, varför FSA:s roll kraftigt minskat. Detta bekräftar f ö att det är islamisterna som styr motståndet mot Assad-regimen. – *Anm* 17/12

självlklart också nej. Det verkar också som att den största gruppen inom SNC som heter Syrian National Council (förvirrande likt namnet på paraplyorganisationen, t.o.m. samma initialer!) också bojkottar Genève 2.

Bara för en tid sedan (i november 2013) krävde SNC att Assads försvinnande var en förutsättning för att man skulle sätta sig vid förhandlingsbordet. Genève 2 hade bara att ”implementera” Genève 1 som man sa. Och i dokumenten från Genève 1 står ju att Assad måste lämna. Det är bara det att saker och ting har ändrats. Assadregimen har bl.a. stärkt sina positioner. Cameron som hårt drev linjen att Assad måste lämna har sett sin tuppkam krympa. M.m. SNC verkar nu ha tagit in verkligheten. Man har inga positioner som möjliggör de ultimatum man tidigare ställde.

FSA har däremot inte ändrat sig. FSA-översten Ammar Al-Wawwy och en icke namngiven FSA-alesman svarar så här i en intervju man kan hitta på bloggen Röda Malmö [och som här översatts till svenska]⁹:

”Vi kommer att fortsätta att vara emot Genève 2 så länge som de åtgärder som beslöts i Genève 1 inte har genomförts. Vid Genève-1-uppgörelsen kom man överens om att skjutandet måste upphöra, och att arméstyrkorna skulle dras tillbaka från alla städer, Assad måste avgå och överlämna makten till en annan, oberoende regering, och sist men inte minst, att säkerhetssystemet i Syrien måste omstruktureras. Jag menar att vi bara vill delta i Genève 2 för att ta över makten från den kriminella regimen.

– Vad är din inställning till den syriska oppositionen i allmänhet och specifikt det Muslimska brödraskapet?

FSA:s talesman: Den syriska oppositionen, oavsett om de tillhör Muslimska brödraskapet eller någon annan grupp eller något annat parti, måste förstå att vår fiende inte förstår något annat språk än våld och krig. Det är därför jag hoppas att de gör större ansträngningar för att stödja och stärka den fria syriska armén på alla nivåer, med vapen och genom att inta en kraftfullare hållning mot regimen. De bör vara vår civila röst i det internationella samfundet. Vi själva är med alla motståndsgupper som tjänar folkets intressen och som inte avviker från revolutionens normer tills revolutionens alla krav uppfyllts.”

Låt oss repetera några avgörande rader som ger FSA:s position i koncentrat:

”Jag menar, vi vill bara delta i Genève 2 för att ta över makten från den kriminella regimen.”

”Den syriska oppositionen, oavsett om de tillhör Muslimska brödraskapet eller någon annan grupp eller något annat parti, måste förstå att vår fiende inte förstår något annat språk än våld och krig.”

Ett av kraven från FSA är ju intressant nog att ”skjutandet måste upphöra”. Men eftersom detta krav kombineras med att Assad ska avgå innan han sätter sig vid förhandlingarna blir det ju tyvärr bara en fras.

Intressant är ju också att FSA-representanten inte kräver demokratiska val utan ”vi vill bara delta i Genève 2 för att ta över makten från den kriminella regimen”. FSA som ny makthavare utan hänsyn till den oerhört komplicerade väven av motsättningar och att faktiskt viktiga delar av t.ex. alawiter och kristna backat upp Assad. Möjligen inte av kärlek till regimen men i skräck för alternativen.

Vad skulle FSA istället kunna göra? Naturligtvis infinna sig i Genève och just där resa sin första punkt: Skjutandets upphörande. Följt av krav om humanitärt bistånd till internflyktingar och alla andra lidande. Garantier för alla trosriktningar och etniska grupper. Och naturligtvis fria val i hela Syrien. Ett sådant agerande och sådana krav skulle ställa Assad mot väggen. Det skulle få en enorm respons i det plågade folket i Syrien och de som redan röstat mot kriget

⁹ Hela intervjun här: [FSA is against Geneva 2](#) (engelska) – Red

med sina fötter och som nu befinner sig på flykt. Ett sådant agerande skulle också kunna nå de som tills nu gett regimen sitt stöd i skräck för etnisk och religiös rensning. Genomförbart? Förhoppningsvis. Avgörande är massornas mobilisering för en sådan demokratisk lösning. I vilket fall som helst skulle det ställa Assad i ett mycket svagare läge än vad FSA:s nuvarande position gör.

Syrien efter 3 års inbördeskrig

På morgonen fredagen den 25/1 i år [2013] rapporterade P1:s korrespondent Katja Magnusson från ett flyktingläger i Libanon där hon bl a intervjuade kristna flyktingar. Hon inledde sin rapport med orden:

”Kriget i Syrien fortsätter att skörda människoliv. Mer än 60 000 personer har dött sedan upproret startade. FN har flera gånger varnat för att konflikten blir allt mer sekteristisk ju längre den pågår. Olika etniska och religiösa grupper ställs nu mot varandra, för och emot den syriska regimen.”

Hon berättar om sekteristiskt våld, väpnade strider mellan FSA och kurder, hon redogör för en film från Human Right Watch som visar vandalisering av religiösa platser i norra Syrien, bl a plundring av kristna kyrkor och skövling av en shiamuslimsk böneplats.

Det finns många liknande rapporter, som visar att situationen i Syrien börjar bli alltmer ”sekteristisk”. Landet splittras upp i zoner baserade på etniska och religiösa grunder och minoriteter förföljs och drivs bort från sina hem. Så har det fortsatt under innevarande år.

De mänskliga offren för inbördeskriget börjar bli enorma. Siffrorna talar sitt tydliga språk (de inom parentes gäller i början av 2013). Av en befolkning på c:a 22 miljoner har över 130 000 (60 000) dött, 2,3 miljoner (600 000) är i landsflykt och över 6 miljoner (2 miljoner) är internflyktingar – andra källor anger närmare 7 miljoner.¹⁰ Således är över 1/3 av befolkningen på flykt och antalet bara växer. Enligt UNHCR:s beräkningar så kommer antalet externflyktingar, om konflikten fortsätter på nuvarande sätt, att närma sig 3 miljoner innan årsskiftet.

Levnadsförhållandena har försämrats drastiskt. Stora delar av landets infrastruktur är sönderslagen. Energi (elektricitet, bensin) och mat är bristvaror. Ekonomin har i stort sett slutat att fungera: Inflationen är mycket stor, inga investeringar görs längre, arbetslösheten är mycket hög och produktionen har på många ställen upphört helt. Transporter fungerar dåligt, vilket förvärrar försörjningen – risken för hungersnöd är stor (svält råder i vissa områden). En stor del av boningshusen och andra byggnader (såsom skollokaler) är förstörda, många har utsatts för plundring. Till det kommer att en del av miliserna (på alla sidor) fungerar närmast som gangsterlikor, roffar åt sig och trakasserar vanligt folk.

Syrien håller på att brytas sönder samtidigt som misären breder ut sig.

Vi har i under debattens gång t.o.m. blivit beskyllda för att ”svika” det syriska folket. Vore vi demagogiskt lagda skulle vi kunna vända anklagelsen mot våra debattmotståndare. Vad kan man t.ex säga om Shora Esmailians inlägg på Socialistiskt forum där hon beklagar att USA inte fått bomba och när hon tidigare öst sitt förakt över Tariq Ali när han vill ha vapenvila?

Låt oss istället citera Stina Oskarsson i *Dagens Arena* 2/12 2013.

”För några veckor sedan hade jag förmånen att vara med på en konferens i Amman. Syrian Women Network som stöds av Palmecentret, var en av de aktörer som deltog. Ett 40-tal syriska kvinnor som representerar en bredd av olika civila organisationer och nätverk inom och utom Syrien fanns samlade i Amman för att diskutera på vilket sätt kvinnorna bör finnas med i fredsförhandlingarna.

¹⁰ Uppgifterna härrör från UNHCR i mitten av december 2013: <http://data.unhcr.org/syrianrefugees/syria.php>
Av dessa fanns helt naturligt de flesta de i angränsade länder: Jordanien 568 000, Libanon 845 000, Turkiet 550 000 och Irak 209 000. Utanför det direkta närområdet står Egypten för det största flyktingantalet: 130 000.

Alla var överens om att de väpnade striderna måste upphöra och att man måste hitta en politisk lösning på konflikten. Tankar och åsikter bröts mot varandra, men när mötet var slut hade man kommit fram till ett antal grundläggande ståndpunkter som man var överens om.”.....” Det handlar om krav på kvinnors delaktighet i förhandlingarna, behovet av att häva belägringen av städer och regioner för att kunna leverera mat och medicin till folket, och frigivning av godtyckligt arresterade civila personer.

Mötet var en del av en viktig process. Krig har alltid påverkat kvinnor och män på olika sätt. I rapporteringen från kriget i Syrien blir det tydligt att kvinnor är offer i konflikten. Samtidigt är det lika uppenbart att kvinnor inte automatiskt ses som aktörer i sökandet av en lösning. I de delegationer som representerar olika parter i konflikten och som man försöker få till förhandlingsbordet i Geneve, är kvinnor underrepresenterade.

Just därför var mötet i Amman så viktigt. Dels för att kvinnor självklart har rätt till makt och inflytande i de politiska processerna. Dels för att erfarenhet visar att kvinnors deltagande faktiskt bidrar till en mer långsiktigt hållbar fred. Vikten av att införa ett genusperspektiv på konflikter och öka kvinnors deltagande i fredsprocesser slås dessutom fast i FN:s säkerhetsråds resolution 1325.

Övertygelsen om att det går att finna en förhandlingslösning på konflikten, liksom viljan att bidra till det, är den viktigaste drivkraften för fred. Det är lätt att känna uppgivenhet när datum för förhandlingar ständigt skjuts framåt, samtidigt som kriget varje dag fortsätter att skörda hundratals liv. Men från mötet i Amman har jag med mig en känsla av hopp.”

Vi behöver inte tillägga något här. Stina Oskarsson har fångat situationen på ett utmärkt sätt.

Assad-regimen har konsoliderat sina ställningar och faktiskt också haft vissa framgångar under det senaste halvåret, inte minst pga. av stöd från libanesiska Hizbollah och iranska stödtrupper.

Bland rebellerna tilltar motsättningarna. Vi har under senaste året fått många rapporter om motsättningar och även strider mellan jihadistiska miliser och FSA-förband, och t o m mellan jihadisterna inbördes. Att motsättningarna mellan de oppositionsriktningar har skärpts betydligt, illustreras av att det inte var särdeles länge sedan som FSA-ledningen protesterade mot den amerikanska terroriststämpeln av al-Nusra-fronten.¹¹

FSA är en heterogen samling som saknar enhetlig ledning, såväl politiskt som militärt. Under dess paraply finns en brokig samling, även sådana som kan betecknas som ”krigsherrar” och gangsters, vilka utnyttjar situationen för egen vinning. Det rapporteras om utbredd korruptionen bland en del av dessa. Detta är f ö ett mönster som ständigt återkommer under inbördeskrig, i synnerhet när den politiska ledningen och medvetenheten är svag (i en verkligt revolutionär armé görs stora ansträngningar att disciplinera de väpnade styrkorna och få dem att uppträda på ett sådant sätt att de vinner folkets förtroende).

De jihadistiska milisgrupperna (bland dem utmärker sig al-Nusra-fronten och ISIS) har stärkts och kontrollerar idag stora delar av nordvästra Syrien. Deras framgångar beror på många faktorer bl a på att de är orädda, starkt religiöst motiverade, väl beväpnade och mer disciplinerade än många FSA-förband. I kraft av att de är konsekventa, icke-korrupta och principfasta kan de även vinna stöd bland sunnimuslimer (särskilt bland den mer konservativa landsbygdsbefolkningen), medan övriga minoriteter, mindre ortodoxa sunnimuslimer och sekulära grupper revolterar mot perspektiven av ett samhälle styrt av sharia-lagar. En hel del av de mer hårdföra islamistiska grupperna har under hösten (september) brutit sig loss från FSA.¹² Detta

¹¹ Se artikelsamlingen [Jihadister i Syrien](#) på marxistarkivet.

¹² Texten nyligen (i november) av 6 stora islamistiska rebellgrupper (där inte al-Qaida ingår) bildade ”Islamiska Fronten”, som också kontrollerar viktiga oljefält. ”Nästan alla gas- och oljefält i Syrien [kontrolleras] nu av grupper med band till al-Qaida”. (”Islamistiska rebellgrupper i gemensam front”, *GP* 27/11 2013). Se även (22 november): <http://www.sydsvenskan.se/varlden/syriska-islamister-gar-samman/>

ökar riskerna för tvåfrontsrig där islamister slåss mot andra oppositionstyrkor och sinsemellan.

Krigare från Islamiska staten Irak och Levanten (ISIS)

Internationella aktörer

Assad-diktaturen har sin främsta allierade i det shiamuslimskt styrda Iran och under det senaste året även i ökande omfattning från Irak och libanesiska Hizbollah, medan rebellerna haft uppbackning från de sunnimuslimska staterna i regionen, Saudiarabien, Qatar och Turkiet. De senare har en naturlig allianspartner i det sunnimuslimska Muslimska brödraskapet, den traditionellt starkaste oppositionsrörelsen i Syrien.

Assad har hela tiden uppbackats av Ryssland och Kina.

Rebellsidan har å sin sida kunnat påräkna stöd från västmakterna, med USA i spetsen. Detta stöd har dock vacklat under senaste tiden, bl a för att imperialistmakterna blivit varse den växande jihadistiska faran.

Att USA, Israel och EU är intresserade av att få bort Assad-regimen uppenbart – i grunden ligger kontrollen av oljan, men givetvis finns även politiska och militär-strategiska intressen med i bilden, man vill t ex isolera Iran och försvaga Hizbollah, samt mota tillbaka Ryssland och blockera kinesiskt inflytande. När det gäller EU så har särskilt Frankrike varit pådrivande och aktivt, och det gäller inte bara Syrien utan hela regionen, vilket bl a beror på att Frankrike traditionellt haft stora intressen i delar av Afrika och Mellanöstern (Syrien befann sig t ex under franskt kolonialstyre under åren 1920-1946).

Även i Rysslands och Kinas fall är oljan en viktig faktor. För Rysslands del spelar dessutom militära överväganden stor roll (man vill hålla USA och EU utanför närområdet i Mellanöstern i så stor utsträckning som möjligt). Ryssland och innan dess Sovjetunionen har historiskt haft avsevärt inflytande i regionen. Moskva hade särskilt på 1970-talet nära relationer med dåtidens ”progressiva” nationalistiska arabiska regimer (Egypten, Libyen, Irak, Syrien), men har efterhand trängts tillbaka och Syrien är egentligen den enda stat där Ryssland fortfarande har en ”allierad”.

Oavsett hur man ser på Assad-regimen så hotar fundamentalistiska islamister vid horisonten, vilket ger de flesta västmakterna och Ryssland huvudvärk. Händelserna i Mali och Algeriet, liksom kaoset i Libyen har spätt på tveksamheten: Vad skulle Assads fall kunna medföra? Vilka är alternativen? Kan Syrien omvandlas till ytterligare en bas för al-Qaida-liknande internationell terrorism? Riskeras ökad instabilitet i hela regionen?

Även från saudiarabiskt håll förmärks viss tveksamhet. Saudiska regimen vill förvisso bli av med Assad och få en sunnimuslimsk regering i Damaskus, men vill samtidigt inte ha ett Syrien dominerat av radikala fundamentalistiska islamister, ty även om man tillhör samma riktning inom islam (wahhabismen), så vet makthavarna i Riyadh att al-Qaida och liknande är fientligt inställda till och utgör ett hot mot den egna regimen.

Av de som stött upproret är Turkiet (med landgräns mot Syrien) den stat som varit mest engagerad i praktiken, bl a genom att på sitt territorium tillhandahålla skyddade reträttplatser för rebeller, sjukvård av skadade m m. Men även Turkiet har börjat dra åt sig öronen: de jihadistiska milisernas framfart har skrämt, liksom oroligheter bland kurder och den stora alawitiska befolkningen i Turkiet.¹³

Politisk linje i förhållande till upproret

Vi kan inte stå likgiltiga till vilken väg som upproret i Syrien tar. Tvärtom är det vår plikt att – med våra begränsade resurser – försöka påverka utvecklingen i progressiv riktning. Det betyder bl a att vi måste sträva efter att försöka finna och stödja de strömningar som står för en *klassmässig* politik, samt försöka upprätta förbindelser med sådana politiska strömningar i och utanför Syrien och även om möjligt föra en dialog med dessa.

Syriska vänsterkrafter måste bestämt ta avstånd från och bekämpa islamistisk fundamentalism, sekteristiskt våld m.m. och verka för tolerans och försoning mellan religiösa och etniska folkgrupper, inklusive de som av olika skäl, ofta av rädsla för vad som ska komma i stället, stött/stödjer den sittande regimen. Kan man åstadkomma detta så är det också ett effektivt sätt att bryta ned stödet för Assad-regimen. De sunnimuslimska fundamentalisterna är här det största problemet – folkmajoriteten i Syrien är sunnimuslimer, som länge förtryckts av Baath-regimen och som därför är extra mottagliga för sekteristiska tendenser till förfång för upproret.

Det är viktigt att verka för bildandet av demokratiska massorganisationer som gör det möjligt för breda befolkningsgrupper att påverka och styra utvecklingen. Det finns redan sådana i form av de lokala samordningskommittéerna (LCC), vilka förtjänar ett närmare studium. Eftersom det saknas starka sekulära politiska organisationer så är dessa säkert heterogena och Muslimska brödrskapet har sannolikt ett stort inflytande i många av dem. Under senaste tiden har situationen för samordningskommittéerna förvärrats, bl a beroende på de jihadistiska gruppernas ökande inflytande (ett exempel på detta är den tidigare så omtalade staden al Raqqa, som övertagits av den strängt fundamentalistiska ISIS-milisen, som utövar sträng sharialagstiftning, med offentliga avrättningar m m).

De sekulära socialistiska krafterna (om vars styrka vi vet väldigt lite annat än att de är svaga) måste givetvis försöka formulera en alternativ politik till den som de borgerliga krafterna vill genomdriva efter Assad störtats. Till detta skulle vi, ihop med övriga sektioner i Fjärde internationalen, kunna bidra bl a genom att ta upp diskussioner med de syriska socialister som vi kommer i kontakt med.

I vår politiska tradition har vi länge haft principiella, på teori och praktisk erfarenhet grundade riktlinjer för hur vi ska förhålla oss till masskamp och till upprorsrörelser. De bör vi också försöka tillämpa när det gäller Syrien (och andra uppror i den delen av världen). Vår uppgift är främst politisk – militärt, ekonomiskt osv kan vi göra mycket litet, men med utgångspunkt från vårt politiska och ideologiska arv så kan vi ge viktiga bidrag – om vi agerar på rätt sätt.

¹³ Det finns betydligt fler alawiter i Turkiet än i Syrien – enligt uppskattning c:a 20 miljoner.

En central uppgift måste vara att försöka bidra till bygget av en revolutionär rörelse som är politiskt oberoende av borgerliga krafter och inte minst av regimerna i de omgivande staterna och av imperialismen.

I ett uppror där den väpnade kampen spelar allt större roll blir tillgången till vapen alltmer betydelsefull. Detta gynnar de som förses vapen på bekostnad av de som inte får ett sådant stöd. När kampen alltmer utkämpas med vapen får också de politiska riktningar som är inriktade på massmobilisering svårare att göra sig gällande. Att de obeväpnade massorna tenderar till att förvandlas till åskådare under krigsförhållanden är mer eller mindre oundvikligt – frågan om att försöka få stopp på de väpnade striderna (vapenvila) bör också ses i detta perspektiv.

Till en början var optimismen inom den internationella vänstern beträffande den arabiska revolutionen mycket stor. Man tyckte sig se en revolutionär process dominerad av progressiva, sekulära rörelser, där särskilt ungdomen spelade stor roll. Så var det också till en början. Men den följande utvecklingen i Tunisien, Libyen (där snarast kaos råder) och Egypten (där militären återtagit makten) har visat att det inte var så enkelt. Bakslagen för upproren i Jemen och Bahrain – den senare med direkt militärt ingripande från Saudiarabien – bör heller inte förglömmas.

I Syrien, där mångfalden folkgrupper, nationella minoriteter liksom religiösa riktningar är stor, finns massor med potentiella konflikter. Där finns t ex sunni- och shia-muslimer (dit alawiterna, den religiösa minoritet som Assad tillhör, brukar räknas) med internationella allierade: de förra kan räkna med stöd från Saudiarabien, Qatar och Turkiet, de senare från det shiamuslimskt styrda Iran, från Irak och från Hizbollah i Libanon. Där finns också en ganska stor kristen befolkning¹⁴, samt kurder, druser, ismailiter m fl minoriteter, liksom palestinier och flyktingar från Irak. Dessa förhållanden riskerar att leda till svåra sekteristiska, nationella och andra konflikter, vilket redan förekommer i stor omfattning. Problemen riskerar dessutom att internationaliseras, dvs spridas till andra länder i regionen, i synnerhet Libanon, men även Jordanien och Irak, vilket också redan skett. Assad har länge pekat på och underblåst den sekteristiska faran. Det står helt klart att han blivit sannspådd på den punkten, främst pga. av de fundamentalistiska islamisternas agerande, som här spelat Assad i händerna.

Problem som rör sekteristiskt våld, nationella motsättningar och liknande måste den revolutionära vänstern, såväl inne i som utanför Syrien ta på allvar. Det är utomordentligt viktigt att förhindra att motsättningarna mellan olika folkgrupper skärps och övergår i väpnade konflikter och att konsekvent motverka att fundamentalistiska islamistiska rörelser tar över.

Den övergripande målsättningen för den revolutionära vänstern måste vara att verka för en utveckling i progressiv, sekulär riktning där – förutom akuta problem med mat, husrum och arbete m m – kampen för demokratiska och mänskliga rättigheter (såsom jämställdhet mellan könen, religionsfrihet, organisations-, yttrande- och pressfrihet, rättigheter för nationella minoriteter inklusive rätt till självbestämmande för kurderna m m) med nödvändighet måste stå i centrum under den närmaste framtiden, men där också *klasskampsperspektivet* (d.v.s. sociala, ekonomiska etc. frågor och till dem knutna maktfrågor) bör inta en viktig roll och därmed också perspektivet på en socialistisk lösning hållas levande, även om de politiska och sociala förutsättningarna ännu inte är sådana att upproret på kort sikt kan växa över i en socialistisk revolution ("permanent revolution"). Det gäller helt enkelt (?) att närma sig problemen på ett marxistiskt sätt, att inta ett *klasskampsperspektiv* och försöka sprida detta.

¹⁴ Bland de kristna kyrkorna är den grekiskt-ortodoxa kyrkan störst, men det finns flera andra: syrisk-ortodoxa, armeniska apostoliska kyrkan m fl.

Kamrater har i sin argumentation mot oss hävdade att en socialistisk revolution inte står på dagordningen, att det handlar om en ”demokratisk” revolution och att den socialistiska vänstern är mer eller mindre icke existerande. Detta resonemang fördes också fram när det gällde kampen i Libyen.

Deras principiella ståndpunkt verkar vara att länder som Libyen och Syrien befinner sig i en historisk fas där borgerlig demokratisk revolution står på dagordningen och ingenting annat. Vi anser att de har fel.

Den nuvarande situationen i Libyen och Egypten visar att utan en stark oberoende arbetarklasskraft kommer inte heller de demokratiska förändringarna att säkras.

Det är arbetarklassens svaghet som utgör problemet. Som leder till att dessa utbrott kör fast. Det är fullkomligt fel att som våra motdebattörer rationalisera arbetarklassens svaghet till att enbart borgerlig demokrati står på dagordningen.

I Libyen var arbetarklassen till avgörande del immigranter. Dessa lämnade eller fördrevs i samband med resningen. Vi ska inte ha stora illusioner om klassmedvetande och organisering inom denna arbetarklass i Kadaffis diktatur. Men en sak är säker: utan en klassmedveten arbetarklass som kan utgöra kärnan i kampen kommer de småborgerliga massorna att med stor sannolikhet att istället hamna under borgerlighetens hegemoni. Lägg därtill det libyska klansystemet. (Observera att vi här inte använder begreppet småborgerlig som något skällsord utan som en beskrivning av ett mycket viktigt samhällsskikt som i allians med proletariatet kan spela en avgörande roll för samhällelig progressiv förändring.)

Vi ser resultatet idag när Misratamilisen i Tripoli genomför samma typ av massakrer som Kadaffi hotade att genomföra i Bengazi om hans pansartrupper kunde inta staden. Låt oss påminna om att flera av våra motdebattörer då förordade Natoaktioner och JAS-plan.

Våra motdebattörer ser arbetarklassens och vänsterns svaghet i dagens Syrien och drar helt enkelt slutsatsen att det enbart är ”demokratisk” kamp som står på dagordningen. Istället för att se att det är just arbetarrörelsens svaghet som är problemet. Vår uppgift måste vara att peka på detta fundamentala problem och argumentera för en politik som kan ändra på läget. Idag är de starka krafterna på oppositionssidan antingen borgerliga politiker som hoppas på att kunna få de maktpositioner som Assadklanen idag innehar, eller jihadisterna som vill etablera en islamsk stat baserad på sharia. Vi har ovan kunnat läsa att FSA-representanten helt enkelt vill ha makten. Denna form av krig är inte arbetarklassens hemmaplan. Det är borgarnas, jihadisternas och krigsherrarnas hemmaplan. Och framförallt Assadregimens hemmaplan!

Idag höjs allt fler syriska röster för vapenvila. Våra motdebattörer säger idag att det är syriernas sak att bestämma det, och att skulden vilar på den europeiska och amerikanska vänster som inte stött amerikansk och europeisk intervention.

Det är naturligtvis kvalificerat trams. Hade en vapenvila ingåtts för ett år sedan hade demokratiska anti-Assadkrafter stått mycket, mycket starkare än nu. Och oändligt lidande hade besparats det syriska folket.

Och lärdomarna från Libyen och Egypten gäller även i Syrien. Utan en oberoende arbetarrörelse kommer inte heller begränsade demokratiska förändringar att säkras.

Vår solidaritet och uppgifter

Vår solidaritet med de progressiva, sekulära vänsterkrafterna i Syrien måste vara *politisk* och bidra till att klargöra skillnaderna gentemot andra politiska riktningar. Det innebär att förhålla sig kritiskt inte bara gentemot jihadistiska grupper, utan även mot FSA och de borgerligt dominerade politiska ledningarna, såsom *Syriens nationella råd* (SNC) och oppositionens

paraplyorganisation, den *Nationella koalitionen av revolutions- och motståndsstyrkor* (också förkortad SNC, bildad i november 2012), som domineras av *Muslimska brödraskapet* och diverse proimperialistiska borgerliga politiker (många av dem är exilpolitiker som länge befunnit sig utomlands och saknar verklig förankring inne i Syrien). Inga av dessa ledningar kan vi förlita oss på – deras mål överensstämmer inte med våra och det bör vi heller inte förtiga. Vi har ingen anledning att fungera som deras försvarsadvokater. Tvärtom bör vi öppet framföra kritik när det finns fog för det och sådan kritik får inte stämpas som ett stöd till Assad. Det behöver väl inte påpekas att det är viktigt att sådan kritik framförs i lämpliga former – vi bör vara inställda på att föra en dialog med progressiva strömningar, inte framstå som självgoda besserwissrar som delar ut pekpinor. Dialog, liksom kritik, är också viktig för att bidra till att knäsetta ett sunt och demokratiskt förhållningssätt till meningsskiljaktigheter – man ska kunna diskutera även om det råder stora åsiktsskillnader, vilket är oundvikligt under ett uppror som är så komplext och blodigt som det i Syrien och då känslorna lätt tar över förnuftet. Om vi ska döma av de uppgifter som vi på olika sätt fått om det arbete som våra kamrater drivit med Syrien-frågan i Sverige, så har man inte arbetat enligt en sådan inriktning (mer om det nedan).

Det är också viktigt att vi inte påtar oss en censurroll och förtiger eller försöker bortförklara förhållanden som är problematiska. Tvärtom bör vi sträva efter att dra fram sådant i ljuset – att ställa ett problem är första förutsättningen för att det skall kunna lösas. Dessutom kan och bör vi kunna diskutera problem som rör propaganda, desinformation, överdrifter, konspirationsteorier osv och som alltid förekommer i krig och i synnerhet i inbördeskrig. Vi bör också vara försiktiga och avstå från att okritiskt sprida uppgifter som är osäkra (det är i sådana fall bättre att redogöra för de olika versioner som föreligger).

Vi är en liten organisation med små resurser till förfogande. Däremot besitter vi ett unikt och värdefullt politiskt arv som vi bör bygga vidare på och dela med oss av – och på så sätt kan vi göra skillnad. Man det gäller också att använda sig av detta rika arv. Vi bör främst se vår roll som *politisk* där huvudinriktningen är att främja vänsterkrafter enligt de riktlinjer som vi skissat ovan, vilket också bör genomsyra vår press och olika initiativ. Vi bör alltså inte se oss som eller agera som en solidaritetsfront eller solidaritetskommitté till stöd för upproret, sådant arbete bör skötas vid sidan av SP, men gärna med deltagande av SP:are – i dess publikationer och propaganda måste man givetvis ta andra hänsyn än de som gäller för en politisk organisation som SP. Vi bör heller inte fungera som vapenlobbyister – det tillhör inte de områden där vi kan göra nytta.

Till detta kan läggas att SP (och *Internationalen*) borde lägga huvudvikten vid sådant som inte den vanliga pressen och TV/radio tar upp: Vänstern inne i Syrien, kritisk granskning av SNC och Nationella koalitionen (sammansättning, politiska mål osv), beskrivningar av LCC (hur de ser ut och arbetar i praktiken, de problem som de ställs inför m m), bakgrunden till upproret (såsom en historik från Baath-partiets maktövertagande till idag, ekonomi, politik, sociala, etniska och religiösa förhållanden osv), FSA:s uppbyggnad, ledning och sammansättning. Allt viktigare blir också flyktingfrågan och de konsekvenser detta får, liksom kvinnornas och barnens situation.

När det gäller vissa aspekter av förhållandena i Syrien är våra kunskaper små eller i det närmaste obefintliga. Detta gäller t ex arbetarrörelsen. Vi borde följaktligen tackla den frågan, dvs införskaffa uppgifter om arbetarpartier med proletär förankring, den fackliga organisationen (det har funnits en statligt styrd fackförening – vad spelar den för roll idag?) m m.

I detta sammanhang behöver vi även fästa uppmärksamhet på Fjärde internationalens roll och särskilt dess press och Internet-närvaro: Rapportering och debatt om Syrien har varit mycket sparsam, i stort sett frånvarande. Mycket litet har publicerats i *International Viewpoint*. Inte

ens G Achcar har varit särskilt produktiv (han har gett några intervjuer). Detta tyder på att det finns motsättningar om frågan, något som gör debatt och analys ännu angelägnare. Vi bör därför puffa på för att få upp Syrien på dagordningen – med debattinlägg, dokument osv. De flesta av de punkter som nämnts ovan borde FI medverka till att sprida kunskap om.

En fråga där vi anser att SP hittills har misslyckats att fungera på ett bra sätt gäller relationerna till den övriga svenska vänstern och i synnerhet de syrier som befinner sig i Sverige. Det är oerhört viktigt att bekämpa alla former av sekterism, att sätta *klassintressen* över etniska, religiösa, nationella och andra splittrande faktorer.

Det faktum att många i Sverige boende syrier faktiskt stödjer Assad borde leda till eftertanke: beror det på att de är medvetna reaktionärer eller har det huvudsakligen andra orsaker, t ex att de är rädda för vad som händer om Assad skulle störtas – dvs att de fruktar sekteristiskt våld från främst sunnimuslimska fanatiker. En sådan rädsla är befogad, vilket en hel del massakrer och andra övergrepp inne i Syrien vittnar om. Sådant borde man ta fasta på för att få till stånd en dialog med dessa grupper, med målsättningen att dämpa motsättningarna och få en ömsesidig förståelse, och inte på förhand betrakta dem som oförbätterliga Assad-anhängare. Detta är givetvis inte enkelt, i synnerhet eftersom det inte har gjorts allvarliga försök i den riktningen. Som det har sett ut hittills så verkar det faktiskt som om vi i själva verket bidragit till att skärpa motsättningarna till dessa grupper – att t ex i olika sammanhang kalla dem för fascister, diktaturkramare osv är sannerligen ingen bra metod att försöka få tillstånd en dialog. På så sätt skärper man bara motsättningarna och driver över dem till Assad-sidan.

På lång sikt, om man vill undvika fruktansvärda blodbad, är det av oerhört stor vikt att ta itu med sådana problem. Våra möjligheter att påverka något i Syrien genom vårt agerande i Sverige är naturligtvis mycket begränsade, men det vi gör bör ju vara sådant som kan leda utvecklingen åt rätt håll, även om det bara är marginellt.

Relationerna till den övriga vänstern, från V till, r-arna och de s k Myrdalianerna har haft samma karaktär. Att behandla dem, i synnerhet de två sistnämnda tendenserna, som mer eller mindre medvetna kontrarevolutionärer, att ifrågasätta om de överhuvudtaget bör räknas till ”vänstern”, kalla dem för ”kontras” och t o m fascister är blind sekterism och inget annat. De tillhör givetvis vänstern, de uppfattar sig själva som anti-imperialister, de vill avskaffa kapitalismen osv, men de har en felaktig teori om verkligheten vilket får dem att hamna fel. Det är det som bör vara utgångspunkten för vår kritik, inte demonisering. Att behandla dem som parias innebär fö en förkrossande kritik mot hela vår tradition: Är dagens myrdalianer, r-are osv värre än t ex 1970-talets maoister (som såg Sovjet som huvudfiende, som i praktiken stödde USA-imperialismen i varje fråga där de var emot Sovjet, flirtade med i stort sett alla världens borgerliga diktaturer, stödde Kinas angrepp på Vietnam osv) eller 1930-talets stalinister (med politiken i Tyskland, spanska inbördeskriget, Moskvarättegångarna, Molotov-Ribbentrop-pakten som i praktiken innebar att man slutade bekämpa fascismen, mord på mängder av antistalinistiska revolutionärer med Trotskij i spetsen osv)? Knappast, men hur kan det då komma sig att vissa av våra kamrater behandlar dem som om de aldrig varit mer reaktionära än nu?

Det måste bli ett slut på denna sekteristiska hållning!

Principiell och saklig kritik: Ja! Demonisering och sekterism: Nej!

Lästips

Upproret i Syrien har stötts och blötts länge och väl och det finns massor med aspekter som inte berörts ovan. Därför följer här ett urval med texter som kompletterar framställningen ovan (det är främst texter som gäller den aktuella debatten som tagits med), samtliga finns på marxistarkivet.

Det finns även ett stort antal andra texter och dokument om Syrien på marxistarkivet. De hittas enklast genom att välja *Aktuella frågor* från startsidan och bläddra nedåt till underavdelningen Syrien.

Debatt

[Syrien – kommenterad artikelsamling.](#)

[Syriendebatt vintern 2013](#) (mars 2013)

[Syrien och Socialistiska Partiet](#) (november 2013)

[SP-debatt om Syrien](#) (november 2013)

[Nej till innehållslöst vapenskrappel – Syrien och vänstern](#) (november 2013)

Om islamism och jihadism (nyaste först)

Artikelsamling: [Jihadister i Syrien](#) (december 2012).

Farooq Sulehria: [Tre resonemang om det politiska islam i Mellanöstern](#) (2011)

Gilbert Achcar: [Marxister och religionen – igår och idag](#) (2004)

Chris Harman: [Profeten och proletariatet](#) (1994)

Gilbert Achcar: [Elva teser om den uppvaknande islamistiska fundamentalismen](#) (1981)

SP: Solidaritet med den syriska demokratirörelsen!

Uttalande från Socialistiska Partiets Partistyrelse publicerat 18/12 i *Internationalen*

Den syriska demokratirörelsen kämpar för livet. Assadregimens militäroffensiv med stöd av libanesiska, iranska och irakiska styrkor har de senaste veckorna vunnit blodiga framgångar. Samtidigt erövrar al Qaidastyrkor och andra jihadister mark i framförallt norra Syrien, som i Aleppo och Raqqa där demokratiaktivister förföljs och undertrycks. Den så kallade Islamistfrontens stormning av Fria Syriska Armens bas vid turkiska gränsen blixtbelyser den alarmerande utvecklingen. Den demokratiska revolutionens förkämpar attackeras från alla håll medan flyktingmiljonernas nöd växer.

Samtidigt pågår stormaktsspelet inför Genèveförhandlingarna i januari. Assadregimens gasattack mot den egna befolkningen belönades i praktiken med ett andrum för diktaturen genom USAs och Rysslands stöd för att säkra lagren av stridsgas. USAs stopp för stöd till Fria Syriska Armen med hänvisning till islamisthotet stärker ytterligare de jihadister som backas upp av gulfstaterna.

Så ställs den syriska demokratirörelsens kämpar alltmer ensamma inför diktaturens och jihadisternas terror.

För världens arbetar- och vänsterkrafter är det en solidarisk plikt att stödja de syriska revolutionärer och aktivister som nu förtvivlat kämpar vidare för demokrati, humanitet och människors lika rättigheter mot skrämmande odds.

Våra regeringar måste avkrävas massivt stöd till den syriska demokratirörelsen och humanitär hjälp till vår tids största flyktingkatastrof.

Livlinor måste upprättas med den demokratiska revolutionens grupper och aktivister. Deras röster måste stötts för att tränga igenom mediafloden som idag reducerar alternativen till diktaturen eller gudsstater. Socialister i vår del av världen måste ta initiativ till politiskt utbyte, materiell hjälp och ren mänsklig kontakt med aktivister, rörelser, kommittéer och andra uttryck för det syriska demokratiska civilsamhället.

Det gäller inte minst i förhållande till de syriska flyktingströmmarna där många som stod upp mot diktaturen nu befinner sig. De syriska flyktingarna ska välkomnas av en arbetarrörelse och vänster som står på deras sida mot alla reaktionära krafter.

Det är i den yttersta nödens stund vår solidaritet och vänskap prövas. För den syriska demokratiska revolutionen är den stunden sedan länge här.

Vi i Socialistiska Partiet har aldrig tvekat med vem vi solidariserar oss. Tillsammans med syriska aktivister både i Sverige och i Syrien har vi från första stund deltagit i det arbete som så få andra socialistiska strömningar varit en del av. Med insamlingen ”Syriens barn” har vi på gator och torg samlat in 10 000-tals kronor för att hjälpa de som drabbas värst av Assads bomber. Vi har deltagit i byggandet av solidaritetsorganisationen ”Föreningen Syrien Sverige”, utgivningen och spridningen av tidningen ”Syrienbulletinen” och hållit åtskilliga offentliga möten runt om i landet för att låta syriska revolutionärer berätta om sin kamp och diskutera vad som händer och bör göras i Syrien.

Socialistiska Partiet uppmanar svensk arbetarrörelse och alla vänsterkrafter att tillsammans med oss upprätta en aktiv solidaritet med de syriska demokratiaktivister och rörelser som idag kämpar för oss alla.

Socialistiska Partiet
Partistyrelsen
14 december 2013

Peter Widén: Katastrofen i Syrien

Introduktion

Det står nu klart att Syrien står inför en mänsklig katastrof av enorma mått, samtidigt som Assads huvudmotståndare idag inte är någon heterogen, men demokratiskt strävande väpnad oppositionsrörelse, utan reaktionära islamister. Detta har fått USA och andra västmakter att börja omvärdera situationen. Upprättande av en stat styrd av talibanliknande islamister utgör ett skräckscenari för Obama & Co. De söker därför efter nya utvägar, där bevarandet av Assad är ett alternativ och försök att komma överens med mindre extrema islamister ett annat.

I detta läge antog Socialistiska Partiets partistyrelse ett uttalande om Syrien (återges ovan). Peter Widéns artikel kan ses som ett svar på detta uttalande, men det handlar inte om direkt polemik utan mer om vad den nya situationen innebär, vilka slutsatser som bör dras och vad det borde betyda för vår politik.

MF 26/12 2013

* * *

Islamiska Frontens övertagande av FSA:s huvudbas och general Idriss flykt till Turkiet är det kanske mest spektakulära i den process som i realiteten betyder det islamistiska enheternas etablering som den dominanta kraften på oppositionstiden och FSA:s marginalisering.

Jag väljer här att citera hela Aron Lunds gästkrönika i *Eskilstunakuriren* den 13 december. Han gör en målande lägesbeskrivning och det finns ingen anledning för mej att försöka göra samma sak med andra ord.

”Det var inte lätt för generalmajor Salim Idriss att framställa sig som det syriska upprorets högste ledare tidigare.

Det blev ännu svårare när hans högkvarter ockuperades av rivaliserande rebellgrupper.

Nu sitter chefen för Fria syriska arméns militärråd i Turkiet, och verkar inte kunna återvända till sitt högkvarter några kilometer bort. Gränsövergången vid Bab al-Hawa i nordvästra Syrien har tagits över av en stor islamistorganisation kallad Islamiska fronten.

Fria syriska armén (FSA) har alltid varit mer av ett samlingsbegrepp än en verklig organisation, och den har sannerligen aldrig varit någon riktig armé. De första grupper som använde namnet skapades redan i juli 2011, men även om fler och fler tog till sig FSA-beteckningen, bildades aldrig någon effektiv ledning.

Inte förrän i december 2012 började det bli lite ordning på FSA-rörelsen. Då utropades militärrådet under generalmajor Idriss, med starkt stöd från Saudiarabien, USA och många andra av de länder som finansierar upproret mot Bashar el-Assad.

Genom att locka med vapen, utrustning, ammunition och terränggående fordon – sådant som han försågs med av sina utländska sponsorer – kunde Idriss knyta till sig ett rätt betydande antal småmiliser. Men de riktigt stora fiskarna lät sig inte sväljas.

En del av dessa stora, självständiga gerillafraktioner utropade nu i november den nya Islamiska fronten. Tillsammans med riktigt extrema djihadistorganisationer – som den så kallade Islamiska staten, eller Djabhat el-nosra (en al-Qaidagrupp) – har de blivit ett verkligt hot mot upprorets mer moderata FSA-anknutna grupper.

Den 6 december tog Islamiska fronten, under något oklara omständigheter, kontroll över flera stora lager med vapen som hade skänkts till FSA. Några dagar senare såg gruppen också till att ta över gränsposteringen mot Turkiet, och därmed också makten över vapentrafiken, handeln och den internationella hjälpverksamheten. Det slog undan benen för FSA-ledaren Idriss, som själv blev fast i Turkiet.

Militärrådet har varit helt beroende av sin förmåga att distribuera vapen och utrustning till rebellerna, som ett sätt att köpa stöd bland upprorsmännen – men nu blir det svårt att ens nå in i dessa delar av Syrien på något effektivt vis, utan att först behöva be Islamiska fronten om tillstånd.

Idriss själv försöker tona ner konflikten, säkert i hopp om att kunna återvända till Syrien snart. Men en av FSA:s ledare kallar det en komplett kupp. Och det ser inte bättre ut.

USA:s, Saudiarabiens och Turkiets försök att bygga upp en moderat och samarbetsvillig ledning för upproret, anförd av generalmajor Idriss, verkar nu ha fått sitt symboliska nådaskott

Hädanefter är det, om någon nu tvivlade på den saken, islamisterna som styr.”

(Aron Lunds räknas som en av Sveriges ledande Syrienexperter).

Vi är ju några inom Socialistiska Partiet som sedan lång tid tillbaka poängterat att det är just hit som krigföringen kommer att leda. När protesterna mot regimen gled över i ett inbördeskrig låg sekulära vänsterkrafter chans i att kriget så snabbt som möjligt kunde avslutas. Ett Syrien som tidigare genomlidit en lång kamp mellan regimen och det sunnimuslimska brödraskapet. En omgivning som alltmer präglats av den reaktionära konfrontationen mellan Sunni och Shia-muslimer. Ett Syrien där minoriteter som alawiter och kristna med det som sker i grannländerna framför ögonen alltmer tyr sej till Assad-regimen som en garant för sin religionsfrihet. En situation där olika imperialistmakter agerar för att stöda olika fraktioner som man ser som sina möjliga samarbetspartners.

Ett Syrien där sekulär vänster och organiserad arbetarrörelse är minst sagt svaga.

Givet denna situation kan en långt utdraget inbördeskrig, oavsett om det började som demokratiska protester enbart leda till stärkande av reaktionära krafter. Tanken att de små sekulära vänsterkrafterna, med eller utan vapenleveranser, skulle kunna rycka åt sej initiativet i inbördeskriget, är så omöjlig att det är ofattbart att vänstermänniskor kan resa vapenhjälp som en paroll. Det enda som kan rädda progressiva krafter är ett slut på kriget. Inte heller då finns en garanti för anständiga vänsterkrafter tillväxt, men utan ett upphörande av krigstillståndet är

det kört. När vi påpekat detta har vi anklagats för att vara svikare och en del annat. Vi får väl leva med det. Syriska folket är viktigare än vilka epitet som öses över oss. Men faktum är att om ett eldupphör inträffat för ett år sedan hade progressiva krafter stått mycket starkare än i dagens situation.

Miljoner människor är på flykt. Svält och epidemier hotar. Kriget hotar nu att sprida sej till Libanon. Att inte kräva ett slut på krigshandlingarna är att svika.

Vi har vid tidigare tillfällen pekat på den grundläggande orsaken till att den arabiska våren kört fast: frånvaron av en stark oberoende demokratisk socialistisk kraft. Utan de förtrycktas självständiga organisering kommer kommandot att tas av andra. Nyliberaler, jihadister, pro-imperialister, militärer etc.¹⁵ Det går inte att komma runt detta med snack om att det enbart rör sej om en ”demokratisk” revolution” där socialistiska krafter inte behövs. En websida som sökt göra det är den av några kamrater rekommenderade ”Democratic Revolution Syrian Style”. (Demokratisk Revolution Syrisk Stil, webadress: notgeorgesabra.wordpress.com)¹⁶

Nu är denna websida politiskt fladdrig och vissa artiklar kan föra fram ståndpunkter som är oförenliga med ståndpunkter i andra. T.o.m. i samma artikel kan motstridiga ståndpunkter föras fram. Men låt oss citera ur en text om just revolutionens karaktär:

”Även om den syriska revolutionen är en borgerligt demokratisk revolution, överensstämmer den inte med det mönster för 1848 års revolution som Marx och Engels var mest bekant med och hade förstahandserfarenhet av och där borgerliga liberaler, som fruktar den begynnande men fortfarande omoget proletära rörelsen, blir obeslutsamma och ljumma i kampen mot kontrarevolutionen och banar vägen för revolutionens nederlag.

Den syriska revolutionen följer ett helt annat mönster. Det finns inget utrymme för ljumhet, för gradvisa reformer (till exempel en konstitutionell monarki) som 1848, varje klass eller klassfraktion som rör sig i opposition mot regimen blir automatiskt revolutionär och tvingas kämpa för total seger, för att fullständigt krossa regimen, ställd inför risken av död och fysisk förintelse.”

Här ser vi alltså ett försök att presentera en borgarklass som utan kompromisser kommer att stöda revolutionen.

I den senaste artikeln har denna websida dock modifierat sej, men inte i marxistisk riktning. Nu öser man förakt över SNC och sekulära liberaler och hälsar Islamiska Fronten med tillfredsställelse.

Men på vissa punkter vacklar inte denna websida. Det gäller deras krav på vapeninsatser från USA-imperialismen och deras hat mot den vänster i Europa och USA som står för ståndpunkter liknande undertecknads.

Även i USA har rests röster för att stöda Islamiska Fronten, eftersom FSA verkar sidsteppat och Islamiska Fronten då blir alternativet till al-Qaida. I den amerikanska debatten har ju också röster höjts för att stöda Assad mot al-Qaida. En sådan variant är inte helt omöjlig och bara det faktum att den debatteras är ju ett tecken på hur fel våra Myrdalianer haft i sin konspiratoriska idé att utvecklingen i Syrien varit resultatet av en USA-ledd plan att störta regimen. Den arabiska våren tog imperialismen på sängen och Washington har trevat sej fram i sina försök att säkra sina intressen. Dagens SNC och FSA kan bli morgondagens Islamiska Fronten eller t.o.m. Assad-regimen. Det verkar ju som att Washington idag försöker få oppositionen att acceptera Assadregimens fortlevnad åtminstone temporär.

¹⁵ Se ”Syrien idag och SP” ovan.

¹⁶ Denna märkliga webbsida kommenterade Peter W även i en tidigare artikel, ”Att förtränga – mänskligt men fel” som ingår som första artikel i denna textsamling (se ovan).

Men även om ett avslutande av krigshandlingarna under lång tid varit det bästa (och enda) alternativet för vänsterkrafter i Syrien, vilka möjligheter har vi i SP och Fjärde Internationalen att kunna påverka i den riktningen? Mikroskopiska naturligtvis. Men det hade varit 100 gånger bättre om vi fört fram sanningen än att fortsätta kräva vapenhjälp. Vår målsättning måste ju vara att syriska vänsterkrafter kan överleva och fortsätta sin kamp. Och vår önskan måste ju också vara att det fruktansvärda lidandet lindras och att syrierna får en chans att komma ur den vedervärdiga katastrof kriget lett till.

PW 26/12 2013

Eriksson/ Fahlgren: Vilken solidaritet? Kritik av SP:s senaste Syrien-uttalande

Introduktion

Det militära dödläget och islamisternas alltmer framträdande roll inom oppositionen har medfört att västmakterna, med USA i spetsen, står rådvilla och försöker hitta nya utvägar ur en konflikt som inte utvecklats som de hoppats. Även Turkiet verkar ha fått sig en tankeställare, samtidigt som Saudiarabien flyttat fram sina positioner genom stödet till Islamiska fronten. För den progressiva och sekulära oppositionen är detta dåliga nyheter.

I det läget sammanträdde Socialistiska Partiets partistyrelse (PS) i mitten av december och antog ett Syrien-uttalande som avsåg att precisera SP:s hållning och närmaste uppgifter och som publicerades i *Internationalen* 20/12 under rubriken ”Den syriska demokratiörelsen angrips från flera håll”.¹⁷

Peter Widéns artikel ”Katastrofen i Syrien” (som återges ovan), där han lade fram ett annat perspektiv än partistyrelsen, var delvis avsett som ett svar på uttalandet, men polemiserade inte direkt mot detsamma, vilket däremot föreliggande artikel gör.

MF 2/1 2014

* * *

Partistyrelsens Syrien-uttalande från 14/12 2013 är inget bra uttalande. Det fortsätter bara den, enligt vår mening, bristfälliga och i vissa avseenden felaktiga politik som SP fört under lång tid, och som huvudsakligen karakteriseras av att man duckat för de verkliga problemen och – av olika anledningar – avstått från att försöka ordentligt analysera situationen och dra de kanske inoportuna men nödvändiga politiska slutsatserna.

Vi som står bakom denna artikel och flera andra (”de fem”) har länge varnat för den utveckling som vi nu ser utspelas och vi har upprepade gånger förslagit en annorlunda mer aktivt *politisk* inriktning för Syrien-arbetet. Avsikten har varit att åtminstone få till stånd en debatt, men i praktiken har man inte ens försökt bemöta våra åsikter och förslag, utan bara ignorerat dem. Vi har mötts av en slags ”repressiv tolerans”, dvs vi har fått hållas utan att man tagit notis om vad vi sagt. Ändå vet vi att det såväl inom som utanför SP funnits och finns mycket stöd för våra ståndpunkter. Detta är inte bra.

Vår linje

Vår uppfattning har under hela det gångna året (2013) varit att upproret hållit på att urarta till en sekteristisk konflikt mellan främst sunni- och shiamuslimska krafter, med stor internationell inblandning och spridning till omgivande stater (främst Libanon, men även Irak och Jordanien). Sekteriseringen och militariseringen av konflikten, liksom det faktum att den har

¹⁷ Se: <http://www.socialistiskapartiet.se/2013/12/18/sp-solidaritet-med-den-syriska-demokratiorelsen/>

kommit att bli ett internationaliserat inbördeskrig, har inneburit att den stora massan av syrier (och i ökande omfattning även folken i angränsande länder) förvandlats till maktlösa offer i ett allt blodigare och brutalare krig, där vapnets makt och inte befolkningens vilja bestämt agendan. Under tiden har islamister av olika schatteringar alltmer kommit att dominera inom oppositionen. Detta gäller inte minst militärt, men i kraft av sina militära framgångar så har de också fått kraftig inverkan på de syriska massornas liv och då inte bara i de områden där häftiga strider pågått, utan även i samhällen där islamisterna gripit makten. Vi skall här inte vidareutveckla denna analys som vi skrivit om flera gånger, utan nöjer oss med att framhålla att vi länge förutsagt att det var just detta som skulle hända.¹⁸

Inte nog med det. Vi har också påpekat att det enda sättet att bryta den onda spiralen är att få slut på krigshandlingarna. Endast så skulle det kunna skapas rimliga förutsättningar för de syriska massorna att påverka utvecklingen. Endast så skulle de genom politiska, fackliga och andra organisationer (inklusive lokala råd av olika slag) kunna göra sina röster hörda. Vi har föreslagit att en sådan insikt borde få ligga till grund för vårt politiska arbete både när det gäller i Syrien (i den mån vi överhuvudtaget kan påverka något där), i exilmiljöerna och bland de som arbetat med Syrien-solidaritet och som vi borde kunna föra dialog med.

Genom att bekantgöra och förklara en sådan linje och den analys som den baseras på, skulle vi ha kunnat introducera en politisk diskussion om avgörande politiska och andra problem. För ett segerrikt uppror är inte bara, eller ens huvudsakligen, en militär kamp. Viktigare, i synnerhet på lite sikt, är den politik som förs, dvs de mål som eftersträvas, vad man vill uppnå, hur massorna mobiliseras i kamp för sina intressen osv.

Vi har därför också försökt resa frågor om att utarbeta ett politiskt program som svarar mot kampens behov: Vilka politiska, sociala och ekonomiska krav bör sättas i centrum, hur tackla den religiösa sekterismen som såväl de islamistiska grupperna som Assad i praktiken underblåst? I själva verket är en effektiv kamp mot religiös sekterism av avgörande betydelse för att isolera Assad. Eftersom vi i tidigare inlägg ganska utförligt även diskuterat dessa frågor, så finns här ingen anledning att fördjupa oss i desamma.¹⁹

SP:s linje

SP:s politik har tyvärr i stort sett gått ut på att ignorera sådana frågeställningar. Varför? Ja förmodligen beror det *antingen* på att man inte förstått vikten av sådana problem *och/eller* (vilket egentligen är ännu allvarligare) att man fruktat att resandet av sådana frågor och försök att tränga in djupare i problematiken (genom historiska, ekonomiska osv analyser) skulle kunna fungera ”splittrande”, dvs enheten som sådan har setts som viktigare än vad man är eniga om.

I vilket fall som helst så kan vi konstatera att SP avstått från att försöka inspirera till fördjupad politisk skolning och debatt och i stället valt att fungera som en slags solidaritetsorganisation i förhållande till det syriska upproret. Detta är i sig problematiskt eftersom anti-Assad-oppositionen är mycket heterogen, den består av många olika komponenter, utmärks av politisk oklarhet och har i stort sett saknat mer uttalade och specifika politiska mål (förutom att störta Assad). Och om man bortser från alla komplikationer och nöjer sig med att solidariserar sig med en sådan diffus rörelse, ja då kan man givetvis heller inte föra mer sofistikerade politiska resonemang. Som vi ser det är det en sådan kritiklös, ovillkorlig solidaritetslinje som SP stått för. Det är därför inte särskilt förvånande att SP hållit en mycket låg politisk profil i Syrien-frågan. SP:s linje, som den yttrat sig i uttalanden från SP:s ledande organ och i *Internationalen*-ledare, har främst bestått i ganska allmänt hållna skrivningar om

¹⁸ Se t ex [Syrien – kommenterad artikelsamling](#) från januari 2013, som visar att vi länge varnat för en sådan utveckling.

¹⁹ Se ”Syrien idag och SP” ovan, där vi utvecklar kritiken mot SP:s linje och skissar en alternativ politik.

att man stödjer den progressiva sekulära oppositionens väpnade kamp för att störta Assad. Många av dessa uttalanden har varit så principiellt hållna att de i sina huvuddrag kunnat stödjas av de flesta inom SP. Men utvecklingen i Syrien har medfört att en sådan linje, som även det sista PS-uttalandet ryms inom, har blivit alltmer problematisk och otillräcklig – detta gäller i synnerhet SP:s förespråkande av vapenstöd till oppositionen och överhuvudtaget förhållningssättet till den fortsatta kampen, frågor som vi återkommer till nedan.

Kildén/Åsman-linjen

Medan SP officiellt har stått för en ganska försiktig linje och tidningen *Internationalen* kunnat spegla flera olika, ibland motstridiga uppfattningar, så har det också hela tiden funnits en mer aggressiv Syrien-linje. De mest envetna och konsekventa företrädarna för den linjen är Kildén&Åsman, som i mängder av artiklar på sin blogg och via Facebook-inlägg fört fram sina uppfattningar. De har heller inte varit ensamma, utan de har haft stöd av andra bloggare (främst Röda Malmö) och bland de som varit verksamma i den Syrien-solidaritetsrörelse som främst finns i Stockholm.

K&Å:s skrivelser om Syrien har huvudsakligen kretsat kring två teman:

- 1) Demonisera Assad och Assad-regimen
- 2) Glorifiera oppositionen

I sin strävan att framställa Assad-regimen i så mörka färger som möjligt har K&Å lagt stor vikt vid att i en lång rad artiklar beskriva regeringsstyrkornas brutala krigföring, att de utan pardon bombat civila, mördat och torterat, beskjutit brödköer osv. Givetvis så innehåller många av dessa berättelser en stor dos sanning, men samtidigt bör man vara medveten om att det under krig (i synnerhet inbördeskrig) också pågår ett propagandakrig, dvs de stridande parterna vill skönmåla den egna sidan och svartmåla motståndaren och att det därför förekommer överdrifter och även rena påhitt. Det betyder att man bör inta en kritisk attityd till nyheter som kommer från den ena eller andra sidan, dvs man kan inte utan vidare förutsätta att uppgifter är korrekta. Men för K&Å så har källkritiken endast fungerat åt ett håll, dvs för uppgifter som de uppfattat som negativa för oppositionen eller fördelaktiga för Assad.

En fördel – sett utifrån skribenternas synvinkel – med den beskrivna typen av journalistik är att det går snabbt att komma till skott, dvs det krävs inga omfattande bakgrundsstudier, man behöver inte närmare studera historien, landets ekonomiska och sociala förhållanden osv. För att t ex levande beskriva en hänsynslös bombräd mot civila mål eller Shabiha-milisens härjningar räcker det med att inhämta aktuella uppgifter från internationella media. Om man sedan är duktig på att skriva – det är både Kildén och Åsman – då är det ganska enkelt att skriva artiklar om sådana händelser.

Här finns det dock anledning att stanna upp och reflektera. Artiklar av beskrivet slag, som i princip kan förekomma i vilken borgerlig tidning som helst, kan många journalister åstadkomma, eftersom de inte kräver några speciella politiska eller andra djupare kunskaper och insikter. Men när vi har att göra med personer som gör anspråk på att vara revolutionära marxister, då har vi större förväntningar än på en vanlig journalist, nämligen att de ska göra bruk av sina unika kunskaper. Men tyvärr har K&Å inte ens gjort ansatser till att presentera en marxistiskt baserad analys av skeendet, av de ekonomiska, sociala, politiska och etniska problemen. Inte heller har de försökt utreda de revolutionära perspektiven, t ex om de anser att den permanenta revolutionens teori är tillämplig när det gäller Syrien och i så fall hur.

K&Å:s Syrien-skriverier saknar ”analytisk” karaktär. De försöker inte tränga bakom det yttre skenet, utan de ser det som sin främsta uppgift att fungera som språkrör för oppositionen.²⁰ Därför återger de okritiskt uppgifter från oppositionssidan, medan de är mycket skeptiska mot sådant som stödjer Assad-sidan. Och de lägger heller inte någon större vikt vid att föra resonemang som vädjar till förnuftet, utan de försöker främst appellera till känslorna – de vill förstärka hatet. Det märks av det ofta höga tonläget, det rikliga bruket av förstärkande adjektiv och i ämnesvalen.

En seriös marxistisk analys kräver studier av den syriska kapitalismen och dess motsättningar (inklusive historiskt betingade sådana), liksom den roll som Assad-familjen (och Baathpartiet) spelat i denna kontext. Att K&Å inte haft några aspirationer i den riktningen framgår tydligt i deras beskrivningar av Assad, som de genomgående framställt som ett omänskligt, ondskefullt ”monster”, utan social förankring annat än i den egna familjen/klanen och understödd av en liten grupp privilegierade (mutade?), korrupta människor, dvs vi får oss till livs en fyrkantig svartvit bild av inbördeskrigets Syrien, där i stort sett hela folket stått enat mot en liten klick som endast kunnat klamra sig fast vid makten med besinningslöst våld.²¹

Nästan lika förenklad och nyansfri har K&Å:s beskrivningar av oppositionen varit. Medan de i artikel efter artikel har skrivit om illdåd utförda av Assad-styrkor²², så har de varit mycket återhållsamma beträffande övergrepp som begåtts av rebellstyrkor (t ex fördrivningarna och förföljelserna av kristna, alawiter och andra minoriteter, massmordet på närmare 200 alawiter i Latakia i början av augusti och dito på över 40 alawiter i staden Adra i början av december, offentliga avrättningar som i flera fall videofilmats, t ex i staden al Raqqa).

Samtidigt har de gång på gång reagerat mycket häftigt mot skribenter som framfört kritiska synpunkter på oppositionen eller delar av densamma – sådant stämplas som ett direkt eller indirekt stöd till Assad. På liknande sätt har de reagerat om någon ifrågasatt någon uppgift om Assad-regimens brutalitet.

En lång rad vänsterprofiler och vänsterorganisationer har blivit hudflängda och beskyllts för att vara fiender till den ”demokratiska revolutionen i Syrien” (bland dem Tariq Ali²³). Även vi kritiska i SP har fått utstå många påhopp – exempel på detta ges i artikelsamlingen [Syrien och Socialistiska Partiet](#) (från november 2013), varför vi här avstår från att gå in närmare på detta.

Det är först under den senaste tiden (november/december), när man i stort sett måste vara döv och blind för att inte inse att situationen i Syrien är katastrofal, som även K&Å börjat vidgå att upproret håller på att fullständigt urarta (innan dess försökte de upprätthålla en

²⁰ Begreppet ”kritiskt stöd”, dvs detta att man kan stödja något som man samtidigt har kritik emot, verkar inte ingå i K&Å:s arsenal.

²¹ När det gäller den stora roll som ”monstret Assad” fått i K&Å:s Syrien-bild så undrar man om de helt glömt hur marxismen brukar se på relationerna mellan samhällsklasser och enskilda individer. Se Plechanovs klassiska [Om personlighetens roll i historien](#) och Ernest Mandels [Individens roll i historien: Fallet Andra världskriget](#). Anser K&Å överhuvudtaget att marxismen är ett lämpligt verktyg för att analysera samhällsproblem? Deras skrivelser om Syrien tyder på att svaret på den frågan är: Nej!

²² Ibland får Assad-regimen skulden för *alla* som dödats och skadats. T ex skrev K&Å 23 november på sin blogg att ”I dag tre år senare har fler än hundra tusen förlorat sina liv under regimens bombregn, artilleri och missiler”, dvs även de ca 50 000 regimsoldater som dödats av rebeller tillskrivs Assad. Vilken är logiken bakom ett sådant resonemang? Ja, om Assad hade kapitulerat och avgått i stället för att försöka hålla sig kvar vid makten så hade de sannolikt inte dödats. [Tillägg: Enligt rapport från Syriens observatorium för mänskliga rättigheter 31/12 2013, så har drygt 130 000 personer dödats sedan konfliktens början, av dem drygt 46 000 civila, drygt 52 000 pro-regeringskrigare och 29 000 rebeller.]

²³ Det är inte bara Tariq Ali som anklagats för att vara fientlig till upproret, utan det gäller en lång rad andra kända vänsterjournalister och vänsterpolitiker, såsom briter Robert Fisk och George Galloway, samt irländaren Patrick Cockburn. Senast i raden att hamna i skamvrån var den för sina Vietnam-reportage berömde amerikanske journalisten Seymour Hersh.

optimistisk mask). Men samtidigt vill de uppenbarligen fortfarande inte förstå *varför* det gått snett: I stället för att inse att grundproblemet är svagheter hos den syriska oppositionen, försöker de hitta syndabockar utanför Syrien. Exempelvis har de beklagat den internationella vänsterns ljumma inställning till upproret.²⁴ Och de har lagt mycket stor vikt vid västmakternas ovilja att förse oppositionen med adekvata vapen (t ex luftvärnsrobotar). De verkar tro att upprorets framgång främst varit en fråga om tillgången till avancerade vapen. Och de har förträngt det elementära faktum att kapitalistiska stater (som USA och Saudiarabien) saknar intresse av att stödja genuina revolutioner, och att om de ingriper då är det för att främja de egna intressena. De kan därvid också ge vapenstöd, vilket de gjort hundratals gånger tidigare, men syftet har aldrig varit att främja en revolutionär utveckling (utan tvärtom), och Syrien är inget undantag.²⁵

I detta sammanhang bör också nämnas att den mer västorienterade delen av oppositionen länge hoppats på direkt imperialistisk intervention och den blev mycket besviken när Obama i höstas plötsligt backade från hotet att ”straffa” Assad-regimen för den mycket omtalade gasattacken. Vissa delar av vänstern har uttryckt liknande ståndpunkter, dvs uppmanat till imperialistiskt bombkrig, men så långt har inte K&Å gått, även om de inte heller entydigt tagit avstånd från sådant.

Det senaste SP-uttalandet

När det gäller K&Å:s häftiga kritik mot oss (som för ö mest tagit formen av svepande omdömen, inte argumentation i sak), så bör det klargöras att SP:s ledning inte skrivit under på denna kritik, men å andra sidan har den inte offentligt tagit avstånd från deras angrepp eller öppet kritiserat deras Syrien-linje. I stället har SP också i den frågan agerat som om det regnade och därmed har K&Å i stort sett ostört kunnat sprida sina uppfattningar inom de miljöer som arbetat med Syrien-frågan. Och ändå är det just i sådana sammanhang, där också en hel del syrier funnits, som hade varit särskilt viktigt att försöka få igång en mer sofistikerad, icke-sekteristisk, grundlig, saklig och på fakta baserad politisk diskussion om utvecklingen. Men av detta har vi inte sett någonting. Kort sagt – som vi uppfattar det – har SP fortsatt på den upptrampade stigen med skyggklapparna på. Det senaste Syrien-uttalandet försätter i samma spår.

För att visa detta, så ska vi titta lite närmare på vad som faktiskt står och inte står i uttalandet, mot bakgrund av det som sagts ovan.

Uttalandet konstaterar inledningsvis (helt riktigt) att upproret håller på att gå fullständigt åt pipan (vilket visas av islamisternas alltmer uppenbara dominans, bakslagen för Fria syriska armén (FSA), Assad-regimens militära framgångar, den alltmer katastrofala flyktingproblematiken osv). Att det länge hållit på att urarta borde för ö ha varit uppenbart under

²⁴ Det är oklart om K&Å tror att internationella vänstern med en annan linje skulle ha kunnat påverka utvecklingen i någon större omfattning. Med K&Å:s linje, där förespråkandet av vapenleveranser till oppositionen varit en central punkt, så hade man knappast kunna påverka någonting överhuvudtaget, eftersom de stora vapenleverantörerna inte har någon anledning att ta hänsyn till vad en liten revolutionär vänster säger i en sådan här fråga. Däremot skulle den europeiska vänstern ha kunnat påverka vänstern i Mellanöstern *politiskt* om den konsekvent hade pläderat för den typ av politik som vi förespråkade och som varit inriktad på att mobilisera massorna för konkreta (icke-militära) mål i stället för att fokusera på den väpnade kampen, där andra aktörer än en svag vänster har alla triumf på hand. Detta skulle ha kunnat få stor betydelse på lite längre sikt, men däremot är det osannolikt att det skulle ha förändrat det pågående upprorets karaktär.

²⁵ Förvisso ville t ex USA bli av med Assad – därför gav man stöd till Fria syriska armén – men inte till vilket pris som helst. Således, när de västvänliga krafterna hamnade i underläge och jihadistiska och andra islamistiska grupper tog över, då fick Washington kalla fötter och började omvärdera sin politik – och nu är det inte alls självklart att man vill störta Assad, ty de islamistiska alternativen är inte särskilt lockande.

åtminstone hela 2013 för alla som haft modet att se verkligheten som den är i stället för att hänge sig åt önsketänkande.²⁶

Vi har inget att invända mot uttalandets allmänna beskrivning av den katastrofala situationen. Inte heller mot de avsnitt som handlar om vikten av att satsa på humanitär hjälp och ta krafttag för att försöka lindra flyktingkatastrofen. Det är frågor som vi verkligen borde ta fasta på och aktivt – tillsammans med andra – driva opinionsarbete kring. Här borde vi också försöka verka pådrivande på våra internationella kontakter – det är ju närmast skandal hur man i stora delar av Europa, t ex i Storbritannien och Frankrike, ställt sig kallsinniga till att ta emot syrienflyktingar (det är enbart Sverige och Tyskland som uppträtt någorlunda anständigt när det gäller detta). Här skulle vi kunna göra en viktig opinionsbildande insats.²⁷

Men fö är uttalandet inte bra, utan håller sig på en nivå som snarare fördunklar problemen än att klargöra dem. En anledning till detta kan vara att dokumentet försöker sammanjämka olika intressen och undvika att direkt trampa någon på tårna. T ex kan man misstänka att en viktig målsättning har varit att inte stöta sig med de anti-Assad-grupper som finns i Sverige och som man vill upprätthålla vänskapliga relationer till, något som inte är fel i sig, men som inte borde ske till priset av att inta ståndpunkter som uppenbarligen inte svarar mot vad läget i Syrien kräver. I stället för att dra vettiga politiska, men kanske smärtsamma slutsatser av det skedda, så innehåller uttalandet mycket litet av konkreta politiska riktlinjer – det ger ett intryck av att gå som katten kring het gröt i stället för att ta itu med de verkliga problemen.

Efter den inledande beskrivningen av den alltmer tragiska situationen säger uttalandet:

”Assadregimens gasattack mot den egna befolkningen belönades i praktiken med ett andrum för diktaturen genom USAs och Rysslands stöd för att säkra lagren av stridsgas.”

Detta att framställa det som om att det skulle stå bortom varje rimlig tvivel att Assadregimens är ansvarig för Ghouta-massakern är just den typ av argument som Assad-oppositionen vill höra, eftersom det är deras officiella linje. Men det borde inte vara obekant att det råder delade meningar om Assad verkligen beordrat massakern. Att det saknas otvetydiga bevis som avgör skuldfrågan torde vara uppenbart för alla som inte på förhand bestämt sig för att anklagelser mot Assad-regimen som framförs av oppositionen är sanna. Men oavsett vad som är rätt och fel i skuldfrågan har händelsen knappast någon betydelse alls för hur vi bör ställa oss till det aktuella skeendet. Påståenden som det i uttalandet ovan riskerar bara att leda till en pseudodebatt om gasattacken i stället för att rikta strålkastarljuset på de verkliga problemen (Assad-regimens brutala facit är fö tillräckligt illa ändå – gasattacken är i det sammanhanget bara en liten detalj).

Uttalandet försätter:

”USAs stopp för stöd till Fria Syriska Armen med hänvisning till islamisthotet stärker ytterligare de jihadisterna som backas upp av gulfstaterna.”

Vad menas? Anledningen till att USA stoppade vapenleveranserna var ju att vapnen i praktiken gått till islamister, dvs att vapenleveranserna stärker de senare, inte Fria syriska armén (FSA), dvs den del av oppositionen som västmakterna satsat på fram tills nu (och som inte dominerats av islamister).

Hur ställer sig fö partistyrelsen till FSA? Anser man att FSA eller delar av detsamma representerat ”demokratirörelsens kämpar”? I vilket fall som helst: Hur skulle man under

²⁶ En ganska aktuell redogörelse för det aktuella politiska och militära läget ges i Patrick Cockburns artikel (på marxistarkivet): [Storbritanniens politik för Syrien har lidit skeppsbrott, och ingen har lagt märke till det](#)

²⁷ Patrick Cockburns artikel [Svälten i Syrien: Det största krisläget i FN:s historia](#) ger en aktuell bild av den katastrofala humanitära situationen.

rådande omständigheter kunna se till att vapnen hamnade hos ”demokratirörelsen” i stället för hos islamisterna? Vilka hemliga kanaler till progressiva krafter, obekanta för alla andra, känner SP:s partistyrelse till?

Eller menar PS att även Islamiska fronten, som lade beslag på FSA-förråden, tillhör ”demokratirörelsens kämpar” och att av den anledningen vapenleveranserna borde fortsätta? En sådan ståndpunkt kan vi inte acceptera. Stora delar av det islamska väpnade motståndet är en kamp mot Assad, från höger! Mot demokrati och sekularisering; deras kamp är inte vår!

Vi förmodar dock att PS intar samma ståndpunkt som man tidigare givit uttryck för, dvs att stödet ska gälla de sekulära och progressiva krafterna. Men som situationen ser ut nu, så betyder det att dessa har 2 eller t o m 3 motståndare: Å ena sidan Assad och å den andra de saudisponsrade islamisterna (främst Islamiska fronten) samt de al-Qaida-knutna rebellerna (al-Nusra och ISIS). Det betyder att de icke-islamistiska rebellerna måste bekämpa både Assad-regimen och den reaktionära islamismen, en mycket besvärlig – för att inte säga omöjlig – sits under rådande styrkeförhållanden.²⁸

Så länge som man inte klargör hur man ser på sådana frågor hänger allt resonemang om vapenstöd i luften, det kan låta bra, men utgör i själva verket bara ett illusionsmakeri, som dessutom kan få mycket otrevliga konsekvenser.

Återigen grips man av misstanken att uttalandet snarare syftar till säga vad aktiva Assad-motståndare *vill* höra än vad som är objektivt sant och politiskt vettigt och korrekt i det rådande läget. I vilket fall som helst är det inte mer vapen som behövs i inbördeskriget i Syrien, utan tvärtom mindre vapen – till alla sidor. *Det är en vapenvila, ett slut på striderna som behövs idag, mer än någonsin.* Det är också vad uttalandet borde ha tagit fasta på i stället för att sväva på målet när det gäller de flesta akuta problemen och frågorna. Men det är naturligtvis inte särskilt oportunt att säga i vissa kretsar, även om det är det enda vettiga.

Resten av uttalandet består av välmenande, allmänna resonemang om stöd till ”syrisk demokratirörelsens kämpar”, ”syrisk revolutionärer och aktivister” vad nu det kan betyda, vilket uttalandet följande heller inte försöker (eller kan) precisera: Vilka är det, vilka organisationer, vilka rebellstyrkor, vilken typ av stöd?

Vapenstöd riktat till de ”progressiva krafterna” inne i Syrien är inte bara orealistiskt, utan i stort sett omöjligt att åstadkomma, pga av att det saknas kanaler för att ge ett sådant vapenstöd. Motståndarna är dessutom militärt mycket starkare och en väpnad kamp är under sådana omständigheter utsiktslös – den skulle bara gynna de kontrarevolutionära krafterna och leda till ytterligare död och lidande. I stället för att spela med i reaktionärernas spel borde de sekulära och progressiva krafterna anstränga sig för att få de massor som idag deltar i det oförsonliga slaktandet att inse att alla utom en liten klick förlorar på att betrakta klassbröder/systrar som dödsfiender bara därför de råkar bekänna sig till en annan trosuppfattning eller tillhör en annan etnisk grupp. Man borde alltså inrikta sig på att försöka övertyga krigshetsarnas vilseledda fotfolk om att det är vansinne att fortsätta dödandet. Förvisso en svår, men en nödvändig, livsavgörande uppgift. Ett eldupphör skulle här kunna vara ett första viktigt steg och ge utrymme för spridandet av progressiva idéer. Ett eldupphör skulle också ge möjlighet för många av de 8-9 miljoner, som befinner sig på flykt utomlands eller internt, att återvända hem och delta i lokalt/civilt motståndsarbete.

Uttalandet säger vidare:

²⁸ Väpnade sammanstötningar har förekommit många gånger mellan olika rebellgrupper under det senaste halvåret. De senaste i Aleppo-området i början av januari 2014, efter att befolkningen demonstrerat mot ISIS som länge terroriserat civila (utlösande händelse sägs vara ett mord på en känd läkare och oppositionsman, Abu Rayyan). Detta ledde i sin tur till väpnade strider mellan ISIS och andra rebellförband. [tillägg 4/1 2013]

”Det är i den yttersta nödens stund vår solidaritet och vänskap prövas. För den syriska demokratiska revolutionen är den stunden sedan länge här.”

Ja, helt korrekt som en allmän principdeklaration (även om ett frågetecken kan sättas efter begreppet ”demokratisk revolution”), men återigen: Vad betyder det i praktiken? Eller vad borde det betyda? Ska vi uppmana/uppmuntra till fortsatt väpnad kamp till det bittra slutet, eller ska vi föreslå en annan inriktning för att minska katastrofens omfattning? Enligt vår uppfattning borde det sistnämnda vara det enda vettiga.

Uttalandet avslutas med orden:

”Socialistiska partiet uppmanar svensk arbetarrörelse och alla vänsterkrafter att tillsammans upprätta en aktiv solidaritet med de syriska demokratiaktivister och rörelser som idag kämpar för oss alla.”

Återigen fraser som ljuder bra, men som är så okonkreta att det är svårt att förstå vad de i själva verket innebär: Vad betyder ”aktiv solidaritet”, vilka är det som kämpar idag för oss alla? Vilka är det konkret, dvs vilka politiska eller andra organisationer...?

Vi behöver ett annat perspektiv

Några genomtänkta politiska perspektiv, någon analys av varför det gått åt h-e osv letar vi förgäves efter i partistyrelsens uttalande. Vi får inte ens en klar fingervisning om huruvida partistyrelsen anser att vi bör uppmanas till fortsatt väpnad kamp eller om vi bör arbeta för att bryta våldsspiralen?

Inriktningen verkar dock vara att hålla ”demokratiska revolutionens förkämpar” i handen när de marscherar mot en säker undergång, när det i själva verket borde vara en huvuduppgift att försöka rädda så många som möjligt av dessa kämpar, och att lära av bristerna och misstagen för att i framtiden kunna bygga upp en ny och bättre förberedd opposition.

En mycket viktig aspekt som nog borde övervägas är konsekvenserna av ett svårt nederlag. De historiska erfarenheterna visar att ett nederlag som *inte* är totalt, såsom 1905 i Ryssland, kan fungera som en ”generalrepetition” för en framtida revolution, dvs revolutionärerna kan lära av nederlaget och inom inte allt för lång tid kan de återhämta sig och återuppta kampen med betydligt bättre odds än tidigare. I själva verket har de flesta segerrika revolutioner genomgått sådana faser, dvs misslyckade resningar (som inte slutat med katastrofala nederlag), följda av återhämtningar där man lärt av de tidigare misstagen och hämtat ny kraft. Så borde man också se på den ”arabiska våren”, men det förutsätter att man är beredd att slänga prestigehänsyn åt sidan och grundligt analysera och dra lärdomar av det skedda.

Å andra sidan innebär mer genomgripande nederlag, såsom nazisternas maktövertagande i Tyskland 1933 eller massakern på kommunister i Indonesien 1965-66, att den revolutionära rörelsen krossas för lång tid framåt och att massorna grundligt demoraliseras – betänkt att den den faktiskt fortfarande inte lyckats återhämta sig vare sig i Tyskland (80 år) eller i Indonesien (50 år). Detta borde fungera som en påminnelse om att det är utomordentligt viktigt att försöka begränsa ett nederlags konsekvenser, att rädda det som räddas kan.

Men uttalandet har inget att säga om dessa frågor heller. Problemet verkar överhuvudtaget inte existera. Men våra syriska kamrater är inte betjänta av martyrer, utan det ligger tvärtom i deras och vårt intresse att så många som möjligt kan räddas för framtiden. Det är något värt att kämpa för.

Uttalandet nämner att det är viktigt att upprätta kontakter med syriska aktivister, ta initiativ till politiskt utbyte m m – helt riktigt! – men inget sägs något om vilken politik som härvid bör föras (se ovan).

Det övergripande omdömet om uttalandet blir tyvärr att det sopar en mängd problem under mattan och lämnar centrala frågor obesvarade. Detta gör att det, åtminstone för oss, lämnar en bitter eftersmak: Ska man då aldrig förstå vad som håller på att ske och vad det kräver *politiskt*? Ju längre tiden går, desto svårare blir det att vända om och styra in på en annan väg som bättre svarar mot vad som borde göras, nu inte längre för att undvika ett nederlag vilket verkar oundvikligt, utan för att rädda så mycket som möjligt av de progressiva sekulära krafterna, lära av misstagen, hämta ny kraft, och bygga upp en ny oppositionsrörelse (liksom ett revolutionärt parti) som står bättre rustad för framtiden.

Det som nu håller på att ske i Syrien riskerar att få en mycket demoraliserande effekt, i synnerhet för den syriska vänstern, men även i Mellanöstern i sin helhet och för den övriga internationella vänstern. Vi skulle kunna bidra till att motverka en sådan demoralisering genom att seriöst gripa oss an med försöka analysera det som skett, för att förstå och dra lärdomar av det som skett. Men den inriktning som SP:s uttalande utstakar ger ingen vägledning när det gäller detta. Det skulle dock den inriktning som vi förespråkade kunna bidra till.

27/12 2013 Stig E & Martin F

Martin Fahlgren: Än en gång Kildén & Åsman vs Tariq Ali

Introduktion

Tariq Ali-debatten startade med en Tariq-artikel, [En total röra: Vad är en revolution?](#) (publicerad i *Internationalen* i början av september 2013). I en artikel med rubriken [Tariq Alis långa resa](#) (publicerad i *Internationalen* i slutet av september) gick sedan Kildén/Åsman (K&Å) till häftig attack mot Tariq. Den attacken besvarades i sin tur av mig i [Till Tariq Alis försvar](#).

Vid ungefär samma tidpunkt publicerades i *Internationalen* [Intervju med Tariq Ali](#), där Tariq tog upp flera av de frågor som debatten gällde, vilken 8/11 besvarades av K&Å i en artikel på deras blogg, [Detta är rågången oss emellan](#) (en förkortad version av den artikeln publicerades i *Internationalen*).

Föreliggande artikel är ett svar på denna sista K&Å-attack på Tariq Ali.

Svaret var egentligen färdigt redan 16/10, men jag avstod från att publicera det främst pga att jag ansåg att deras artikel egentligen inte bidrog med något till debatten om Syrien, utan till största delen behandlade ganska oväsentliga sidofrågor, t ex om personen Tariq Ali, dennes påstådda bevekelsegrunder och tidigare uttalanden om olika händelser. Dessutom fortsatte K&Å att diskutera innebörden av begreppet *revolution*, som om det skulle vara en viktig aspekt när det gällde att analysera vad som faktiskt skett och sker i Syrien. Allt detta anser jag är sidospår som bara tjänar till att sopa alla verkliga problem under mattan och var således anledningen till att jag höll inne med mitt svar.

Varför har jag då ändrat mig och publicerar det? Ja, den viktigaste anledningen är att K&Å vid flera tillfällen har hänvisat till sin Ali-kritik som den viktigaste kritiken mot våra, SE, MF, AH, PW TW ("de fem"), ståndpunkter i Syrien-frågan. Något som jag närmast anser vara absurt, eftersom K&Å i sina Tariq Ali-artiklar överhuvudtaget inte berört något av det vi skrivit i ett stort antal artiklar.

Därför är det minst sagt märkligt att som t ex Benny Å gör i ett Facebookinlägg 5/12, med anledning av ett inlägg från Peter W – "Syriendebatt: Att förtränga – mänskligt men fel" (återgivet ovan) – skriver:

Allt som PW radar upp i artikeln ovan har jag och andra redan svarat på. Se vår (KildenÅsman) kritik av Tariq Alis artikel i *Internationalen*.

Som läsaren ganska enkelt kan övertyga sig om genom att läsa båda artiklarna, så tas *inte ett enda av Peter W:s argument* upp i K&Å-kritiken mot Tariq Ali!

Ett annat sätt att slippa sakdiskussion som K&Å använt sig av vid flera tillfällen är att ta upp solidaritetsarbetet – de som inte deltagit i sådant har egentligen ingen moralisk rätt att yttra sig i Syrienfrågan menar de. T ex hävdar de att Tariq Ali inte deltagit i något solidaritetsarbete för upproret (vilket f ö inte är sant) och skriver sedan: ”Det gör inte heller de kamrater i Sverige som översätter och lyfter fram hans plattform.” Vad nu detta har med våra analyser och ståndpunkter om vad som sker i Syrien att göra överstiger min fattningsförmåga och är givetvis bara ett sätt att undvika sakfrågorna. Att detta inte är bara en elak tolkning framgår av en Facebook-anmärkning 5/12 där Benny Å bl a skrev följande:

”Jag har bara en fråga som intresserar mig att få ett svar på: Hur många Syrienbulletiner har PW, Martin Fahlgren och deras vänner sålt, hur många kronor har de samlat in till SP:s insamling för barnen i Syrien? Efter ett svar på den frågan vill jag gärna diskutera vad som sker och har skett i Syrien, nu och de senaste två åren.”

Således vill inte Benny diskutera några sakfrågor med andra än de som sålt Syrienbulletiner (hur många?) och samlat in pengar till barnen i Syrien. Med sådana kriterier är det inte många som kvalificerar för att diskutera Syrien med K&Å (kan de ens diskutera med sig själva?).

Tyvär blir det dock allt svårare för K&Å och deras meningsfränder att undgå att se att upproret i Syrien håller fullständigt på att urarta. Vi har länge förutsett det och även försökt förklara varför detta sker – genom att titta på vilka krafter som satts i rörelse, vilka utländska intressenter som är inblandade, avsaknaden av en medveten revolutionär ledning, det ökande jihadistiska och islamistiska inslaget och orsakerna till detta m m. Frågor som K&Å inte haft lust att diskutera – tvärtom har de i stor utsträckning sopat sådant under mattan. Detta utmärker även K&Å:s attack mot Tariq Ali, trots att de senare försökt göra gällande att de där i själva verket polemiserat mot våra ståndpunkter. Genom att publicera svaret till K&Å vill jag bl a visa att detta inte är sant och att deras polemik helt skjuter förbi målet om de med den avser att vederlägga våra ståndpunkter.

MF 27/12 2013

* * *

Svaret till K&Å

För det första måste det konstateras att tonläget i ”Detta är rågången...” är helt annat än i deras förra artikel ”Tariq Alis långa resa”. Det måste givetvis välkomnas. Hoppas också att det kan fortsätta på det viset och att vi kan diskutera politik i stället för syssla med pajkastning.

Det betyder dock inte att vi är nöjda med K&Å:s svar, som undviker många av de centrala problemen. Och i själva verket innehåller det mycket litet av polemik mot vad Tariq Ali faktiskt säger i intervjun (t ex om NATO-anfallen i Libyen, om beväpningen av oppositionen i Syrien, om Egypten m m). I stället spinner de främst vidare på den tråd som de tog upp i sin första artikel, vilken redan utförligt diskuterats i [Till Tariq Alis försvar](#), även om de nu tar upp en del andra aspekter och vinklingar. Eftersom det inte tillför särskilt mycket till debatten utan

främst bara utgör ytterligare positionsbestämningar, så finns det ingen anledning till att orda särskilt om dessa frågor – se den sistnämnda artikeln.²⁹ Några aspekter ska dock tas upp här.

Än en gång om begreppet Revolution

Precis som sin förra artikel försöker K&Å generalisera Tariqs ståndpunkter, och konstruera en teori om detta. De fortsätter att resonera om begreppet Revolution, men kompletterar med en tes som går ut på att Tariq inte stödjer ”folkliga uppror” i arabvärlden, eftersom han – enligt K&Å – ser dem främst som försök från väst imperialismen att återkolonialisera den delen av världen.

Jag återkommer till det senare, men låt oss först kommentera K&Å:s resonemang kring begreppet Revolution. Som redan påpekades i artikeln [Till Tariq Alis försvar](#), anser jag att det egentligen är en ofruktbar diskussion, i synnerhet om man inte kvalificerar vad som menas. K&Å får ha vilken definition de vill, men Revolution blir ett i stort sett meningslöst begrepp om man kallar i stort sett alla uppror för revolutioner. Det vill inte Tariq och det vill inte heller vi. Av någon anledning anser K&Å tydligen det är utomordentligt viktigt att kunna sätta etiketten Revolution på alla uppror i Mellanöstern under de senaste åren. Om man inte vill använda begreppet revolution och i stället talar om uppror, då tolkas detta som ett avståndstagande från upproret. Det blir på så sätt en strid om ord i stället för en seriös debatt om hur verkligheten faktiskt ser ut.

I motsats till K&Å anser jag att om det ska bli meningsfullt att tala om en revolution så räcker det inte med att människor gör uppror, försöker störta en diktatur, fredligt eller väpnat. Ett uppror som inte syftar eller leder mer till än bara ett byte av makthavare räcker inte. Upproret måste också ha en inriktning och en rörelse mot något mer för att kunna kallas för en revolution.

Hur ska man t ex se på diktaturernas fall i Portugal, Spanien och Grekland på 1970-talet? Otvivelaktigt innebar utvecklingen i dessa länder att diktaturer föll och en slags borgerlig demokrati upprättades, men var det revolutioner? Knappast, även om Portugal är ett gränsfall och hamnade i en förrevolutionär situation. Och om man nu inte vill kalla dessa viktiga händelser för revolutioner, är det då liktydigt med ett avståndstagande från alltihopa, att man står likgiltig inför dessa händelser? Givetvis inte!

Och maj -68 i Frankrike? Eller hur var det med Sovjetunionens sammanbrott? Inte var det några revolutioner.

Det räcker heller inte med att upproret är väpnat. Vem vill t ex kalla Francos uppror i Spanien för en revolution? I själva verket utlöste Francos revolt (till en början) just den sociala revolution som reaktionärerna vill förhindra, när de arbetande massorna som svar på den militära resningen beväpnade sig, kollektiviserade jord, tog över företag m m.

Av de många väpnade uppror som skett i Afrika under de senaste 50 åren är det väl också ganska få som kan kallas för revolutioner, bortsett från den sk antikoloniala revolutionen, som innebar att länder frigjorde sig från sin koloniala status (upproren i de portugisiska kolonierna är de mest kända och lite tidigare Algeriet).

Lägg också märke till att flera borgerliga fascismteoretiker anser att fascism är revolutionär och att deras maktövertagande är revolutioner. Håller vi med om det? Nix!

²⁹ Själva verkar dock K&Å tycka att deras artikel är mycket viktig – de har flera gånger på Facebook dragit en lans för den. Jag kan dock inte hålla med. Enligt min åsikt är den ganska ointressant, genom att den huvudsakligen diskuterar personen Tariq Ali och spekulerar i hans tänkande i stället för att gå in på de centrala frågorna om vad som sker i Syrien, Libyen, Egypten osv, vilket faktiskt intervjun med Tariq främst handlade om.

Det borde av ovanstående framgå att K&Å:s slappa definition lämnar en massa frågor obesvarade. Och om vi *inte* är beredda att acceptera att allt möjligt kallas för revolutioner, då krävs uppenbarligen preciseringar: Vi måste bl a ta hänsyn till upprorens sociala och politiska innehåll. Var gränserna går, det är en annan fråga. Det kan det vara meningsfullt att diskutera – teoretiskt – men det är knappast något som spelar någon roll när vi ser på ”den arabiska våren” och dess följd. Det har heller inget att göra med om vi vill stödja ett uppror eller inte, vilket man mycket väl kan göra utan att kalla det för en revolution. Därför är det bättre att vi försöker analysera processen, vad som faktiskt sker, i stället för att diskutera begrepp.

Beträffande Syrien så har jag svårt att inse att jihadisterna, eller ens Muslimska brödraskapet skulle stå för något progressivt. Att Saudiarabien och Qatar – Saudiarabien som krossade upproret i Bahrain – skulle stödja en ”demokratisk revolution” i Syrien, ens indirekt, det är närmast absurt. De har helt annorlunda syften.

Varför stödjer då Saudiarabien upproret i Syrien, medan man slog ned det i Bahrain? Ja, det finns en viktig beröringspunkt här: I båda fallen stödjer Saudiarabien sunnimuslimska krafter: Bahrain styrs av en sunnimuslimsk minoritet (det var huvudsakligen shiamuslimer, som utgör majoritet, som gjorde uppror), medan de som gör uppror i Syrien främst är sunnimuslimer (utgör befolkningsmajoritet i Syrien). I båda fallen stödde således Saudiarabien sunnimuslimer mot shiamuslimer: Förutom att bekämpa en verklig (progressiv) revolution vill såväl Saudiarabien som Qatar stärka sunnimuslimska (dvs sina egna) positioner gentemot de shiamuslimska dominerade makterna i regionen (främst Iran och Irak, men även shiamuslimska riktningar i Libanon).

Upproret i Syrien är komplext. Förutom de olika etniska, religiösa och nationella grupperna inom landet, så är även regionala och internationella aktörer inblandade. Det är viktigt att orientera sig i denna häxkittel i stället för att dölja alla problem under begreppet revolution, (och där enbart de jihadistiska grupperna ses som störande element). Det finns alltifrån extremt reaktionära (religiösa) krafter, till progressiva sekulära krafter, fast dominerar gör islamisterna (dit räknar jag både jihadisterna och mindre extrema islamistiska riktningar som Muslimska brödraskapet) – detta gäller i synnerhet de väpnade rebellstyrkorna.

Aron Lund skrev (i SvD 8/8 3013):

”Nästan alla väpnade motståndsmän tillhör Syriens sunnimuslimska folkmajoritet, medan regimen har sitt främsta stöd i religiösa minoritetsgrupper. Det finns en hel del sekulära aktivister bland exilpolitikerna och inom Syriens fredliga oppositionsrörelser, men det väpnade motståndet är generellt sett religiöst och konservativt, i likhet med de fattiga landsbygdsmiljöer där revolutionen haft sitt starkaste stöd. De ideologiskt övertygade islamisterna är i minoritet, men deras budskap har fått växande genomslag under kriget och de spelar en viktig ledarroll i många allianser.”

Sådana frågeställningar är frånvarande i K&Å:s svar till Tariq. Och enligt vår uppfattning så är de avgörande för en förståelse av vad som sker.

Och så allra sist: Begreppsdiskussioner kan vara intressanta i sig, men när vi pratar om Mellanöstern så är det inte begreppen som är det viktiga, utan den *verklighet* som döljer sig bakom begreppen, vad som faktiskt sker, vilka sociala, politiska och andra krafter som är inbegripna, utsikterna för seger för den ena eller andra sidan osv. Det är sådana frågor som borde stå i fokus, inte ett begrepp.

Stödjer inte Tariq upproren i Mellanöstern?

Som vi skrev ovan så vill K&Å gärna generalisera, teoretisera om Tariq. I sitt senaste inlägg lägger de stor vikt vid en ny tes, enligt vilken Tariq inte stödjer ”folkliga uppror” i arabvärlden därför att han ser allt som ett försök från imperialismen att återkolonialisera den delen av världen. De skriver:

”I hans värld är det inte folkliga revolutioner och revolutionsförsök som under snart tre år skakat den arabiska världen. Det han ser är i stället i huvudsak en kontinuerlig process alltsedan Irakkriget 2001. En strategi där Mellanöstern återkolonialiseras av Väst. Om än under nya former.”

”Går vi tillbaka till Syrien ser vi hur Tariqs övergripande narrativ inte bara gör att han urskuldar regimen. Det leder honom också till att svartmåla också motståndet mot diktaturen eftersom detta nu ses som ett led i en imperialistisk offensiv.”

K&Å anser således att Tariq Ali är fientligt inställd till upproret i Syrien. Det kan därför finnas anledning till att rekapitulera vad Tariq själv har sagt i frågan:

”Från allra första början har jag öppet och offentligt stött det folkliga upproret mot det familjeägda Baath-företaget som styr Damaskus. Jag har varit emot den här regimen ända sedan Assads militärkupp störtade den mycket mer upplysta föregångaren vars ledare och aktivister jag träffade efter sex-dagarskriget och som i sina led kunde räkna in några av arabvärldens finaste intellektuella.” (sept 2012, [Upproret i Syrien](#))

”Vi undertecknade står i solidaritet med de miljontals syrier som sedan mars 2011 har kämpat för värdighet och frihet. Vi uppmanar världens folk att tvinga den syriska regimen att upphöra med sitt förtryck och krig mot det syriska folket. Vi kräver att Bashar al-Assad omedelbart avgår utan undanflykter så att Syrien kan påbörja en snabb återhämtning mot en demokratisk framtid... Som intellektuella, akademiker, aktivister, konstnärer, engagerade medborgare och sociala rörelser är vi solidariska med det syriska folket för att betona den revolutionära sidan av deras kamp och för att hindra att det förs geopolitiska strider och krig via ombud i deras land. Vi uppmanar er att ge ert stöd till syrier med alla sorters bakgrund som önskar en fredlig överföring av makten, där alla syrier kan göra sin röst hörd och avgöra sitt eget öde. Vi avvisar också alla försök från någon grupp att monopolisera makten och driva igenom sina egna planer, eller tvinga på det syriska folket en enhetlig eller likartad identitet. Vi ber er att stöda de personer och organisationer på marken som fortfarande försvarar idealen om ett fritt och demokratiskt Syrien.” (Utdrag ur uttalandet [Solidaritet med den syriska revolutionen](#), maj 2013)

Och i vår [Intervju med Tariq Ali](#) (15/11), ställdes frågan ”Du har kritiserats för att inte helhjärtat stött den Syriska resningen...”, varvid Tariq svarade:

”Det första är rakt igenom lögn och alla som läst vad jag skrivit vet det mycket väl. Men mycket har ändrats sedan det började...”

Således hävdar Tariq att han visst stödde upproret, men att detta ändrat karaktär (syftar då på de reaktionära jihadistiska rebellernas ökande inflytande m m).

Detta ignorerar K&Å.

Andra frågor

I stället för att gå in i närstrid när det gäller den fråga som står under debatt, upproret i Syrien, gör K&Å utflykter till Libyen och kritiserar ett tidigare Tariq-uttalande att det inte var ”några massakrer i Misrata, Zawaiya or Ajdabiya när regeringsstyrkor återtog dem” och visar ett foto på ett Misrata som till stor del är sönderskjutet.

Men det borde väl vem som helst begripa, att Tariq inte ville förneka att det under hårda strider sker stor materiell förstörelse och att även många människor dödas. Sådant sker i krig, även i stor omfattning i Syrien. Det som Tariq syftade på var att det inte blev en massaker EFTER Kadaffi-styrkorna intagit städerna (eller delar av desamma), dvs att de skulle ha gått från hus till hus och skjutit folk, vilket var det scenario som målades upp när man motiverade insättandet av NATO-flyg för att stoppa de Kadaffis styrkor som var på marsch mot Benghazi i början av inbördeskriget.

K&Å tar åter upp gasattacken, trots att ståndpunkterna i de frågorna vid det här laget borde vara klarlagda och inget nytt framkommit.

K&Å erkänner nu att Tariq ändrade sig när det gäller Houla-massakern. Bra, eftersom de i sin förra artikel skrev att Ali ”inte tagit tillbaka det totalt självsäkra påståendet att det är uteslutet att Assad låg bakom massakern”.³⁰ För att inte tappa ansiktet skriver de nu att Alis erkännande att han hade fel ”var nog mest en omvändelse under galgen”, en onödig insinuation. Det hade varit bättre om de öppet erkänt att de farit med osanning i den tidigare artikeln.

De tar också åter upp den famösa intervjun i Rysk TV, där Tariq uttryckte den av K&Å kritiserade uppfattningen om Houla-massakern. Så här skriver de nu:

”Nu gick han [Tariq] ut – i de ryska vapenmånglarnas egen media – med följande fruktansvärda anklagelse: 'Illdåd begångna av Syriska nationella rådet och dess organisationers supporters skapar förödelse i vissa områden och de utför avsiktligt dessa illdåd så att de kan skyllas på regimen'.”

Det citat som K&Å återger är något förkortat och därför framgår inte sammanhanget. Det Tariq sade var följande:

”Jag har nu sett bevis från journalister på fältet som jag litar på – [sådana som] Charles Glass, som vi har haft här – som insisterar på att illdåd begångna av Syriska nationella rådet och dess organisationers supporters skapar förödelse i vissa områden och de utför avsiktligt dessa illdåd så att de kan skyllas på regimen.”

Alltså hänvisar Tariq till andra journalister. Dessutom är det en allmän utsaga och gäller inte specifikt Houla. Det Tariq vill ha sagt är således att det enligt flera källor har förekommit att illdåd utförda av rebeller skyllts på Assad. I den frågan har givetvis Tariq rätt, även om K&Å inte vill erkänna det. För dem är det skamligt att ens antyda något sådant: Rebellerna (förutom eventuellt jihadisterna) utför inte sådana illdåd. Men – och detta borde även K&Å inse: Precis som Assad gärna vill skylla sina illdåd på rebellerna, så vill vissa rebeller skylla sina på Assad, när de får chansen. Så är det i inbördeskrig. Man slåss inte bara med vapen, utan kriget förs på många plan, inklusive med hjälp av massmedia. Där sprids desinformation, falska rykten, överdrifter osv och konspirationsteorier florerar. Man är ute efter att vinna opinionen och tar då till en massa knep – ”ändamålet helgar medlen”.

Exempelvis har det på senaste tiden varit vanligt att från oppositionshåll säga att de *fundamentalistiska* islamisterna inte strider mot Assads styrkor utan bara trakasserar folk och slåss mot icke-jihadistiska enheter och att det finns en hemlig överenskommelse mellan Assad-regimen och jihadisterna att inte angripa varandra. Denna typ av argument har även framförts av Ronny Åkerberg, en av K&Å:s allierade i Syrien-debatten: I en *Internationalen*-artikel 13/10 skrev han:

”Islamisterna håller sig undan från strider mot regimen och terroriserar istället befolkningen i befriade områden i norr.”

Att de inte skulle strida mot regimen är helt enkelt inte sant. Ett aktuellt exempel på det är rebellernas återerövring av en armébas nära Aleppo, där 2 al-Qaida-anslutna grupper deltog, vilket Aljazeera rapporterade om 9/11 2013. Se:

<http://www.aljazeera.com/news/middleeast/2013/11/syria-rebels-recapture-army-base-near-aleppo-2013119153526111282.html>

Det finns också flera rapporter om att Assad-armén försvarat kristna samhällen mot attacker från jihadister.

Såväl Assad-styrkorna (i synnerhet *shabiha*, dvs de paramilitära miliser som stödjer Assad) som oppositionsstyrkor gör hemska saker – exempelvis så har det i flera TV-dokumentärer framgått att hat mot alawiter är vanligt även bland icke-jihadistiska rebeller, vilket lett till övergrepp. Det finns också rena gangsterband som under täckmantel av att vara rebellgrupper

³⁰ Mer utförligt om denna fråga, se artikeln [Till Tariq Alis försvar](#) .

rånar, plundrar och våldtar (särskilt sådana som tillhör minoritetsgrupper givetvis). Varför förneka eller blunda för sådant? Man bör vara försiktig med att svälja och tvärsäkert återge vad den ena (eller andra) sidan säger när det gäller sådana saker.

Det är heller inte genom att berätta bloddrypande historier om olika övergrepp som vi bidrar till en förståelse för vad som sker. Risken med sådana är att de fördunklar tänkandet genom att vi reagerar känslomässigt och irrationellt i stället för oövertänkt och logiskt.

Tariq intar en skeptisk, kritisk inställning och givetvis händer det då att han tar fel. Men K&Å anser uppenbarligen att stödet för upproret betyder att man inte skall framföra kritiska synpunkter eller reservationer, åtminstone vad gäller den icke-jihadistiska oppositionen, utan man ska acceptera oppositionella versioner i alla lägen. Det kan vara försvarligt när det gäller en solidaritetsorganisation (även om man även i en sådan bör vara försiktig och inte oreserverat svälja allt), men helt fel i en politisk organisation som vill få en allsidig och korrekt bild av vad som sker i verkligheten, vilket är en grundförutsättning för att man skall kunna utforma en korrekt politik (både utanför och i Syrien).

Överhuvudtaget så har det aldrig i vår rörelse historia ansetts att man ska stå för okritiskt stöd till någon rörelse överhuvudtaget, i synnerhet inte sådana som leds av borgare – för att inte tala om reaktionära religiösa organisationer (som Muslimska brödraskapet). Varför skulle vi inta en annan hållning idag?

MF 16/11 2013

Tidigare inlägg i Syriendebatten på marxistarkivet:

[Syrien – kommenterad artikelsamling](#) (januari 2013)

[Syriendebatt vintern 2013](#) (mars 2013)

[Till Tariq Alis försvar. Om Kildén/Åsmans attack på Tariq Ali](#)

[Syrien och Socialistiska Partiet](#) (november 2013)

[SP-debatt om Syrien](#) (november 2013)

[Nej till innehållslöst vapenskrappel – Syrien och vänstern](#) (november 2013)

Debattinlägg som tillkommit efter ovanstående:

[Synpunkter på FI:s Syrien-resolution](#) – en kritisk genomgång (april 2014)